

387 В-1886 408 9600 9560

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

ОДНОДНІВКА СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ ДЛЯ
ВІШАНУВАННЯ 40-ЛІТТЯ ДІЯЛЬНОСТІ СОКОЛА-БАТЬКА У ЛЬВОВІ

1894—1934

У Празі, 10. лютого 1934.

До Старшини Сокола-Батька у Львові.

Дорогі Побратимі!

11. лютого 1894. р. повстало у Львові перше українське руханкове товариство „СОКІЛ“, що стало БАТЬКОМ усього українського сокільського руху. Сьогодні минує 40 років од дня цієї для всіх українських Соколів історичної події. Память першого сокільського нашого Голови — побратима Василя Назірного невмируща для всіх спадкоємців його творчих починів. Під північним проводом сокільського Батька побр. проф. Івана Боберського створив собі український сокільський рух непохитні основи, яких не розбили ні воєнні жахіття на українських землях, ні повоєнні страждання України, ні сучасне лихоліття українського народу. Сокол-Батько завше встав і під найтяжчими ударами та високо тримав український сокільський прапор. Чинотворча ідея побр. д-ра Мирослава Тириша щораз більше поширюється серед українського народу. Гасло невинного руху вперед стало джерелом розвитку Сокола-Батька. Духова єдність всіх українських Соколів, зміцнена тяглістю праці за собою іллучих сокільських поколінь, є визначною заслугою Сокола-Батька перед українською нацією.

Українські Соколи за кордоном з призначенням і відчуженням вишоповують сьогодні пройденій краєвим нашим Сокілством сороклітній шлях витривалості праці та духового і тілесного гарту.

З далекої чужини посилаємо братерський привіт усім нашим Сестрам і Побратимам на рідних землях.

Бажаємо Старшині Сокола-Батька на чолі з побр. дир. Миколою Занчківським якнайкращих успіхів і надалі.

Бажаємо нових здобутків на цюгорічнім Краєнім Зданні Українського Сокілства у Львові. Хай зростає сокільський рух на українській землі! Хай здійсниться поміж українцями сокільські гасла: „Всі вперед! Всі враз!“ Гаразд!

За Союз Українського Сокілства за кордоном.

Іск. ПЛАТОН ЦЕСАР, староста

Іск. ВОЛОДИМИР ДАРАГАН, секретар

ІВАН БОБЕРСЬКИЙ.

Сорок літ „Сокола-Батька“.

В році 1893 приїхали чеські Соколи до Львова, відвідали українські товариства і захопили львівських українців основати „Сокола“. Підготовчі збори в „Народнім Домі“ вибрали назву „Сокол“ зпоміж предложених трьох назв: „Лев“, „Січ“, „Сокол“. Перші загальні збори основників в 1894 р. в салі „Бесіда“, Ринок ч. 10, прийняли союзний устав для верховного товариства і для галузі (філії). Цей устав обов'язує до нині. Переклав його з чеської мови Володимир Лаврівський, який переніс з чеського і видав друком в 1900 р. правила „ситківки“ і „копаної“ Осина Клинки.

Домівка товариства містилася при Підвалю ч. 7., потім при вул. Синтуській ч. 48., тепер при вул. Руській ч. 20. Члени вправляли на поручні і на дручку, дужалися і шервовалися. Опісля прибули інші приклади. Щоби зацікавити села, впровадив „Сокол-Батько“ від 1901 р. пожежні вправи. — На чергу прийшли рухові гри і легка атлетика від 1903 р., мичеві гри: ситківка і копана та совгання від 1908 р., лецетовання від 1910 р. — Відбувалися прогулянки в околиці Львова і в Карпати, перегони в білі і в ході з тигреєм на плечах, їзда верхом. У вправах уявляло товариство досвід Європи на

полі тілесного виховання. Від 1911 р. привбувають пластові вправи, а від 1912 р. вправи військові і стріляння до цілі.

Звіт з напрямку в руханці, яка обнімає всі роди вправ тіла до вишколення звинности, сили, витривалости, здоров'я, відваги, притовности і кариности, подали члени союзу „Сокол-Батько“ на оружних адвнтах, на І. Краєнім Зданні 1911 р., на II. Краєнім Зданні 1914 р., на війні 1914—1918 і на війні 1918—1920.

В 1914 р. числив Союз „Сокол-Батько“ 70.000 членів в більше чим 950 пожежних і руханкових товариствах, які носили назву „Сокол“ або „Січ“, бо довільний вибір цих двох назв для галузі „Сокола-Батька“ признан конгрес „Просвіти“ в 1909 р. — По 1919 р. слідували на українських землях несприятливі кольоніальні відносини, яким приглядається ціла Европа. Праця „Сокола-Батька“ стрічає на кождім кроці великі труднощі.

Все від 1911 р. стареться „Сокол-Батько“ зібрати квоту, потрібну на закупно майдану у Львові, щоби українці мали свій власний стадіон для вправ і прилюдних виступів та могли виховати молодь на дійсних громадян.

Трибун, Югославія, 1. II. 1934.

Хто ще не дав свій даток на Український Майдан у Львові?

(1894—1934)

Рука з рукою, плече з плечем
І серце з серцем у лад, —
Стрімко і стрімко вперед ми йдем,
Вперед, — ні кроку назад.

Нам друзі — простір, повітря, рух,
А сонце — наш побратим.
В здоровім тілі — здоровий дух
І воля кричима з ним.

Ми знаєм твердо: не плач, а меч!
Не слово святим, а чин.
Крізь пух-пері, крізь гуд хуртеч
Лягли шляхи до вершин.

Рука з рукою, плече з плечем, —
Усі вперед, всі ура...
Ти бачиш, Батьку наш, як ми йдем,
Ти чуєш, Соколе, нас? 6.II.1934.

FR. KORHOS.

Українське Sokolstvo.

Український Sokol був założen ve Lvově r. 1894, ačkoliv již r. 1892 konala se ustavující schůze, kterou vlastně dán podnět zájmem asi 150 českých sokolů v čele s Dr. Schelmerem na první slet polského sokola konaného dne 5. a 6. června 1892. Ukrajinci byli přesvědčeni, že Češi využijí tohoto zájmu, aby je blíže poznali a proto na podnět prof. V. Suchevyče uspořádali koncert zpěváckého spolku „Bojan“; koncert se znamenitě vydařil, neboť českým sokolům velice se líbily ukrajinské písně. Po koncertě několika členů spolku „Bojan“ odebralo se do „České besedy“ ve Lvově, kdež na hostině jménem Ukrajinců promluvil prof. Suchevyč a vysvětlil zhruba dějiny a politické poměry jejich v Haliči. Češi přijali Ukrajince velmi sympaticky.

Tato okolnost byla příčinou, že několik Ukrajinců na základě vyhlášky magistrátu přihlásilo své byty k ubytování českých sokolů, a tímž se takto blíže poznali. Na jednom večírku zakončil přítomný M. Hubčák svou řeč těmito slovy: Vyšleme na světovou osudu i náš ukrajinský sokol; a až po druhé přijedete do Lvova, bude vás už také vítati ukrajinský sokol. Slova tato přítomné Čechy přímo elektrizovala, leč někteří Ukrajinci přece jen pochybovali. — A do dvou let založena první jednotka ukrajinského sokola ve Lvově, majíc 121 člena, z toho 76 cvičících.

Z prvních předkopníků mimo již jmenované dlužno uvést bratra Vladimíra Lavrivského, jenž přeloučl z českých sokolské stanovy a pořadová cvičení a Vasyla Nahirného, kterýž zvolen prvním starostou. Do sokola vstupovali i řecko-katoličtí kněží (tak v letech 1896—7 býval cvičitelem O. Kocynovský), posílejší biskup v Přemyšlu). V r. 1901

se konalo první veřejné vystoupení ukrajinského sokola; k tomuto vystoupení poslali čeští sokolové stříbrnou trubku na památku vstupu Ukrajinců do slovanské rodiny sokolů.

Nejkrásnější léta rozvoje ukrajinského sokolstva spadají do r. 1908, v něm zvolen byl starostou bratr prof. Ivan Boberský, který pro své obrovské zásluhy nazván jest „halkem“ (otcem) ukrajinského sokolstva; starostou byl až do světové války. Znám osobně bratra Boberského, několikrát jsem s ním pracoval ve cvičitelském sboru ukrajinského sokola ve Lvově a musím doznati, že byl duší všeho sokolského počinání, seznal nikdy oddechu ani překážky, hovořil přesvědčivě a kdyby bývalo v sokole dvacet různých odborů, jistě by bez „halka“ nemohl žádný existovati. Lvi podíl má na úspěchu ukrajinského sokolstva na všesokolský slet v Praze v r. 1912, kdy přijelo do Prahy 55 Ukrajinců v krojích. (Tuto návštěvu jsme ukrajinskému sokolu dosud neoplatili.) Za starostování bratra Boberského rozvinul se ukrajinský sokol tou měrou, že v r. 1913 čítal 974 jednoty ve Východní Haliči. První slet ukrajinského sokola ve Lvově v r. 1911, druhý tamtéž v r. 1914, na něm cvičilo celkem 9581 mužů a žen, oba tyto slety navštívila delegace ČOS a bratrem „halkem“ v čele, ježal slavnostní proslov z r. 1911 otřásl byl i ve školních čítánkách ukrajinských.

Za války utrpěl ukrajinský sokol mnoho ztrát na životech i majetku. Do válce se poměry značně změnily, bylo rozpuštěno mnoho jednot a dnes ukrajinské sokolstvo po prohrané válce ukrajinsko-polské, téměř živoří a bude zálečeti na vedoucích činitelích, jak poměry se budou dále vyvíjeti.

(Zprávy Sokola Praha-Liběň, č. 9-20, XI. 1935.)

Українське Сокольство за кордоном.

Основником сокольського руху був чех — др. Мєрослав Терн (1832—1894), відродження було дане та є — чеське Сокольство, а найбільше поширене в сучасній době шира сокольська праця провадиться власне в Чехословаччині.

Оці загально відома факти впливають поперечисто обстановку, що чоловік осередком українського Сокольства за кордоном став Чехословаччина. Коли українська держава впадала, а велика частина української еміграції опинилася в Чехословаччині, та, зрозуміло, ризиком-сприєм діяльність молодшого покоління, акорна — служачи Української Господарської Академії в Подєбрадах, одразу знайшлося від особливим впливом чинотворчих ідеї Терна. Діючіми сокольська традиція серед українців у Галичині явилася відзначення багатьох українських емігрантів сокольською справою. В 1922 р. в Подєбрадах „самозванцівсь“, як Сокол(ів) 20 побратимів і 3 сестри. З роками їх сокольство зростало і в 1924 р. powstał український гурток діячів (запрошений) Соколів, що утворив свою Раду і одержав інструкторський відділ. У 1925 р. активізувалася український сокольський гурток у чеській місці Пшибраві, що став членом укр. сок. організації в

Подєбрадах. Остання 7. лютого 1926 р. статутно услагоджено з назвою „Український Сокол в Подєбрадах“. VIII. Всесокольський З'їзд у Празі р. 1926, акорна український Соколів у Празі та в Празі до організаційного зближення з українськими Соколами в Подєбрадах і IX. зїзди тогож 1926 р. на делегатській нараді в Подєбрадах був створений Центральний Український Сокольський Комітет, що мав керувати організацією Соколів укр. Сокольських організацій в ЧСР. У VIII. Всесокол. З'їзді взяли участь 53 укр. Соколів. На початку 1927 р. було в ЧСР. організованих укр. Соколів 69 душ.

Еміграційні умови життя та праці здебільшого перешкождали нашій Соколом власно поширени сокольський рух серед українців на чужині. Несталість місця побуту багатьох емігрантів, значна втома великої частини емігрантів учасників української національної боротьби, еміграційні аліяції та постійна переобтяженість різними громадськими обов'язками більшої частини емігрантів сокольських працівників — викликали найбільші перешкоди щодо зросту сокольської праці серед українців-емігрантів. Поспан відзначення соколів-емігрантів, переобтяження фаховими студіями соколів-студентів або необхідність віддавати більшість часу заробіт-

Пам'ятайте про Краєвий Здви́г українського Сокольства в червні цього року у Львові!

квей (з адебільшого подовино-фізичній) праці на різних місцях, разом із іншими причинами в зв'язку з загальним положенням українців на чужині, — нерідко зносили або в цілковитому відтокували від діяльної соціальної праці навіть найкращих рухівців.

Проте зроблений українцями в ЧСР. соціальної висхідної привносить добрі наслідки навіть далеко поза Чехословаччиною. Коли один із найкращих українських рухівців у Подєбрадах — воєвр. Шведя прихильний був шукати собі заробітку в Аргентині, то за його покликом прері Аргентини оживилась українська Соц. дія.

У 1929 р. „Союз укр. сок. організацій в ЧСР.“ був ліквідований, а його функції та майже перебрав „Український Союз“ у Подєбрадах. Але риночасно з одним звичайним ослабленням осередженої організаційної співпраці поодиноких соціально гнід почали засновуватись нові товариства українських Социал, а саме в першій мірі: в Граді Кракове, в Ржишніці, у Брні, Пардубиці і нарешті поза ЧСР. — в Аргентині (Буенос-Айрес, Ла Фальда і Кордоба) та в Югославії (Великий Бечатреє).

3 думок І. Боберського.

... Мусимо стремити до того, щоба бодяй в більшій частині народу розбудити зацікавлення прикладом життя, яка лежить в розвиванню і лученню сил і змаганню до перемоги. Коли зрозуміємо, що нас обочає правдою, який нашірив наших сил, тоді не лишиться жертвами на місці, без ніякої цілковитості, без життя...

Дружина грає, чи жіноча чи мужеська, зложена з 9 чи 11 людей, уміє так координувати свої сили, як рука нильці — це ідеал, який майже осигнути на всіх царинах товариського, суспільного, економічного, громадського, торговельного, громадянського, політичного, державного життя. Треба лучити сто рамен, тисяч рамен, мільон рамен. Стає нам в пригоді велика сила рухливості в спорту. Члени народу, які виступають в дружинах у грі, виступають обісно в інших дружинах від товариського життя як до державного і, — відкидаючи постійно помилки, недостатчі, недомаганя, перочення, — будуть доходити до найкращих успіхів. Зміряться з життям, — в тім полягає цінність життя і принади! Що принади відраховано, коли до того не уживаємо якоїсь нилької методи. Змагання з друзями

У 1931 р. діяльність українського Соціалства на еміграції оживилась настільки, що 26 грудня цього року на ініціативній Згаді в Подєбрадах було створено підзамки для одної статутної організації українського Соціалства за кордоном. В літі 1932 р. почав нарешті і право існувати „Союз Українського Соціалства за кордоном“, а в IX. Всесоціалським Замки в Празі взяли активну участь 69 побратимів (з укр. сок. однострає) і 18 сестер — у народній еміграції.

Як бачимо навіть з цього побіжного огляду, найрухливішим осередком українського соціального руху на чужині було аж до кінця 1932 р. гнідо в Подєбрадах і шойно від цієї доби провід еміграційного нашого Соціалства опинився переважно в руках члени правого гніда. Брошура „Український Союз“ (з приводу 5-літньої чинності гніда в Подєбрадах) в 1931 р. знову чинило сторіно першого розмету підставо Союзу Українського Соціалства за кордоном. Перший загальний Згад Союзу відбувся в 1932 р., а другий — 10. грудня мав. року.

Сьогодні одним із головних завдань Союзу в поширенні соціального руху скрізь поміж українцями на чужині.

дружинами, племенами, народними, державними, — найбільшій принади життя. Але це не лише принади, це неможливе право життя, це привкус! Хто не розуміє той принади, робиться жертвою і попри нього переходить з погрудки, бо він зрівається свого життя, сім не вадить в життя жадної зроста, стає тиньким, тупим, бездушним, байдужим. Біла нас, за нама, перед нами, скрізь люди, племена, громади, які розуміють що принади більше або менше, і вони нас спонувають не зупинитись, але доповнювати недостатчі наших сил. Наші недостатчі є такі самі, як той дружина, що мелонсали в грі.

Нарід, що не має фізичної сили, не може існувати. Нарід, що своєї фізичної сили не цювала, не може жити і надіти... Нашу волю в ототу адержує кожний противник. Він уживав способів, щоба нас синити. Мусимо винувати способи, противника загальмувати в отворити собі дорогу до воріт... Сила не йде лише від одної, головна сила йде від громади, що бачить і розуміє лучність сил до праці.

(„Соціалські Вісти“, 1928, ч. 4.)

3 хроніки Сокола-Батька.

* Краєній Соціалській лещтарській змагання відбулись в рамені „С-Б“ 281, ц. р. в Соціалі в Галичині.

* „С-Б“ уклав для Краєнього Замку в 1934 р. 12-ті направи: 16 — ударні наприви відмороч укл. М. Триля для побратимів; 16 — ударні наприви відмороч укл. М. Балагітві для сестер; 8 — ударні наприви відмороч укл. М. Триля для учасників і національній танок „Сон Катерини“ для учасниць.

* Цярушки українського вивраду (змінені видання з 1923 р.) був виданий „С-Б“ в прв кінці мав. р. на 40 сторінках. Ця в Галичині в поштовою пересланою 1 дол.

* Пісні до змагань змагань. I — Вривати відмороч побратимів: 1) „Заграли танбори...“, 2) „У Січ, у Січ!“, 3) „По морю, по морю...“, 4) „Ми сини когутньої країни...“ II — Вривати відмороч сестер: 1) „Високо соні так летить...“, 2) „Гоя, сестра, гоя, жай...“, 3) „Сестрице любя...“, 4) „Де гора до змар сичи...“ III — Вривати відмороч учасників: 1) „У Січ, у Січ!“, 2) „По морю, по морю...“, 3) „Заграли танбори...“, 4) „Раюю брати...“ („Гей нумо брати до зброї...“). Подані пісні містяться в двох збірках укл. Я. Ярославцева (вид. „Торбан“, ч. 219 і 226).

* Порядок танку „Сон Катерини“ для 6 учасниць. 1. Дві пари дівчат обігнути походом складним (з ліво — легочній лісною на такт 1, 2 і 3). 2. Роблять коло, тримаються за руки в право походом складним. 3. Те саме в ліво. 4. Ліні руки нахрест і угнаний складним. 5. Те саме в протилежній бік. 6. Розбігаються в 4 кути походом складним (ліна руки на бедро, права над головою), дівоча себе походом складним. У той час обігнув 3-ті пари. 7. На середині роблять голубчик в право (3-ті пари). 8. Те саме в ліво. 9. Розбігаються в протилежний напрям і роблять голубчик в право з іншим, решта — голубчик на середині. 10. Те саме в ліво. 11. Як (7), 12. Як (8), 13. Як (9), 14. Як (10).

15. Як (8), решта творить коло. 16. Всі — коло в право. 17. Всі — коло в ліво. 18. В одному місці коло розривається і дівчина з лівого крила стає від стіною, тримаючись сусідки; протилежній кінці позад руки кожної заплітається на прв габівах. Заплітає найкраща танцюристка з третьої пари. 19. Вперед приступом. 20. Назад походом складним. 21. Як (19). 22. Мережка кайвою руки в горт.

* „Соціалські Вісти“, орган українського Соціалства (Львів, Руська 20.) — за останній роки (шість річчів) надрукувало багачко статей на теми: соціальної ідеології, організації соціального руху і теорії рухавця. Без „Соціалських Вістей“ не може обійтись ніякий справжній український Соціал. Обов'язок члени Союзу Українського Соціалства за кордоном не лише передплачувати „С. В.“, але також і читати!

* Ще трохи соціального напруження на громадській державності — і Український Майдан у Львові перейде до повної власності українського народу. До того змушлено в корті площі, себ-то 51-200 кв. м. Решта боргу вносить сьогодні коло 2,400 амер. доларів. Треба винувати ще 2 і сім морта немал, себ-то 16,000 кв. м. за 90,000 золотих. Потрібно впорядкувати цілість майдану, бо без нього неможливі успішні розвиток національної праці серед української молоді. Хотіли б українську молодь не на словах, а на ділі, той не лабує дати свої дати на вкун Українського Майдану у Львові. Тесички краєвої української молоді чинюють на успішне повчання сиром вкуну українського ставію у Львові, який потрібний не лише соціалським і спортовим організаціям, але також і Рідній Школі, просвітним установам і — не менше — для українських масових урядових громадського характеру.

Підарити надіслати до Державного Банку у Львові (ука. Словарьова, 14) на кошти ч. 300.170 з привітливо „Вкун Українського Героду“.

Передплачуйте і читайте „Соціалські Вісти“!

Сокольський гимн.

Соколи, Соколи, ставаймо в ряди,
Нас поклик „бодрімось“ зиває.
В здоровлю тілі здорові душі,
Де сила — там воля вітає.

Як славно бувало козацькі сини,
Боролись до смерти — загину,
Боротись будемо, Соколи, всі ми,
За нашу, Святу Україну!

Лети-же Соколе, далеко в стени,
У гори, дуги та лимани,
Прапор наш сокольський високо неси,
Під ним най народ вільний стане.

Як славно бувало... і т. д.

Равон-же, Соколи, ставаймо в ряди,
У бій за прапором, гай сміло,
До праці для Неньки у вічні часи,
Несімо все душу і тіло.

Як славно бувало... і т. д.

Десять заповідей українського „Сокола“(ки):

1. „Сокол“ — це символ — Свобода.
2. „Сокол стремить“ — виконати здорове тілом і душею волю покоління Української Нації.
3. „Сокол(ка)“ — це солідарність, єдиний(а) громадянин(ка) Української Нації.
4. „Сокол(ка) вчиться“ — адвенту, євровости, послугу, станцю і рад — в чоту.
5. „Сокол(ка) слухав“ тільки наказу своєї виборної Старшини.
6. „Сокол(ка) пам'ятає“, що:
Світ подає той — хто його здобуває,
Дізнає — не словами,
Не плачж — а мечем!
Вайдує гинуть!
Нероба стає рабом,
Не лебедити — але стремити!
7. „Сокол(ка) дбає“ про:
Народню честь,
Сміле око,
Сильні груди,
Мало снів,
А діл багато!
8. „Сокол(ка) любить“ — Україну.
9. „Сокол(ка) вірить“, що — праця і злукую здобуває парі Свободу.
10. „Сокол(ка) знає“ тільки один ключ України(ки):
Все вперед! Всі праці!

Оповідітки Управи Союзу.

- Місячні звіти сокольських гнізд надсилає до Союзу до трьох днів на початку кожного нового місяця.
- Незвернені досі відомості листа Союзу надіслати до 17. ц. ж. (разом із готівкою) скарбниці Союзу побр. д-рості Я. Якубіському, Прага VI, Vyšehrad, Nemčova č. 40.
- Грошові послання надсилає складником Союзу ч. 10.727 (Svat. Ukrajinského Sokolstva za hranicemi, Прага). Загородні перекази надсилає на пошту адресу скарбниці Союзу.

Порядок Сокольської Академії

Союзу Українського Соколіства за кордоном
для 10. лютого 1934. о год. 19.
в залах „У Вацлавських ланц“, Прага II.

1. Вступне слово — старости Союзу.
2. Сокольський гимн — хор Соколіт.
3. Заповіт (1934) проти вільноруч.
4. 40 років „Соколо-Батьки“ — реферат.
5. „Соколо-Батьки“ — вірш О. Стефа.
6. Українські національні татці. Інтона.

Виставка укр. сокольських друків.

Витяг із Обіжника ч. 1. побр. Начальникам сокольських гнізд.

На III-гому З'їзді Союзу Українського Соколіства за кордоном було з призначенням стверджено, що, не відрізняючи на зявнотково скрутне матеріальне положення більшости членів Союзу, праця в гніздах провадиться з успіхом. В європейських умовах соколіства праця має особливий трудності та перешкоди. Брак численного доросту та стале зменшення кількості молодих віком європейців зумовлює необхідність Союзу належно поширювати на чужині кадри українських соколіських руховників. Через це соколіський асада — „не соколість, але вість“ — має бути спеціально підкреслювана в нашій соколіській праці. Як казав ческий побритим Турк: „чим менше нас, тим більше на кожного з нас припадає; чим сілье хтось в такому раці увільниться від своєї праці“, — маємо й ми взаємно пригадувати собі це подібно.

„Живе той, що рухється, бо хто не керує, стоїть на місці, а це означає смерть.“ Сокол, тим більше український Сокол, без руху вперед іти не може. Наша батьківщина потребує життя душою і тілом змагунів, що малиби силу життя на власні рамена тугаря II нивололення. Без здорового і зразкового тіла кожний змагун буде лише золюм старши. Соколіська руханка є настановним тлом нашій праці. Чим більше матиме Союз зразкових руховників, тим успішнішою стане вся його соколіська діяльність. На сьогодні мусимо соколість руховників по гніздах прийняти подібну. Де буде можливо, закладатимемо нові гнізда. Побратимів, які в справі руханки поданою добрай приклад, будемо особічно підтримувати, як найращі серед нас. Мусимо також що найліше віднести соколіський рівень життя руховників. Кожне гніздо вже тепер мусить створювати зразкову чоту найраще зразкових руховників. Найліпшою пропагандою українського Соколіського руху будуть живі струмки і зразковий руховник.

У 1934. році має відбутись у Львові європейська українська Соколіська адія. Управі Союзу робить надія, щоб в цьому році участь також наші Соколи в європейській.

Гаслами діяльності соколіських гнізд у 1934. році май будуть: „За кай українського соколіського руху“, „За найращу чоту українських соколіських руховників“ та — „За поширення українського соколіського руху скрізь, де є українці“.

Управа Союзу.

**Половина чистого зиску з продажі одноднівки
призначена на „Український Город“ у Львові.**

До побачення на Краснім Замці в червні ц. р. у Львові!

В-1886

9600

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

(UKRAJINS'KYJ SOKIL)

ЛИСТОК СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

Число 1 (2).

Прага, 1. квітня 1934.

Ціна 1.— кч.

УПРАВА СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ ВІТАЄ
З ВЕЛИКОДНІМИ СВЯТАМИ ВСІХ СЕСТЕР, ПОБРАТИМІВ ТА ВСІХ
ПРИХИЛЬНИКІВ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ І
НА ЧУЖИНІ.

ІВАН БОБЕРСЬКИЙ.

Українські руховики.

(З розмови над прірвою).

... — Але віз стоїть
скосом... — Збудований
до Тади в гору. Його
тягне ливна. — Це не ду-
же мені подобається. —
Люди всіляють. Навіть
цей обемистий пач поїде
з нами. Чи мою йому
сказати, що боїмося влі-
ти його з собою? — Во-
лямо висісти ми. — Я
вже дав гроші за біле-
ти. Моємо у вагоні:
1—2—3—4—... 18 осіб,
великих і малих. Віз
вже рушає з місця. — Се-
димо на підворот. Не-
вигідно. — Власне так
добре. Ідемо в гору, а
дивимося на цілу околи-
цю в діл. Немов у те-
атрі на балкони, а ба-
лькон підноситься в го-
ру. Бачимо шораз біль-
ше. — Дорого стрілка.
— Глаз, як блищать
сніг на горах, нічє сірі
скелі, ще нічє зелені
смерекі, на ліво ріка.
— На ліво прірва. — Там
подоспаз. Пач іде з
того. Шуму не чути,
бо ми високо над ним.
— Краєвид чудовий. Як
віз піде в прірву, то
настане шум. — Ми в
бетеці, будь спокійні.
Летимо, як птах в го-
ру. Не відчувало, що
їдемо по штах. Ми вже
вкш 1000 метрів в горі. — Але, як ливна ур-
веться, що под? — Зуботі колеса затрима-
ють віз автоматично. В гору тягне його за-
лізна ливна. Глаз вперед через візю. — Так,
бачу. Сунеться жолобленими колісцями. Му-

Сокільський батько — проф. ІВАН БОБЕРСЬКИЙ.
(Світлина з 1914 р.).

показалось щербате озеро з місточком над бе-
регами. Темні ліси віють в гору, білі шпалі
сір досягають синього неба. —

— Сонце світить тут півдніше, чим в долині.
Тривч. Югославія. № 11. 1934.

силь бути дуже міцна.
— Вона тягне цілий
віз а скручена з тонен-
ких дротиків. Я огля-
дав її в долині, на ста-
ції. Дротики загрудики
голки. Вони сплетені з
собою тісно а кождий
дротик з гучикої, жале-
нито виправленої сталі.
Машина на самій горі
лає роєлі. — Велика
сила. Дивого в гору віз
і людей. — Кождого дня
вїздять туристи, що-
би оглядати альпейські
шпалі. Щодня тягне їх
та само ливна. Вона
пригадує мені людей,
що гартують свої сили
і лучать їх разом в один
міцний рух. —

— Ти думаєш певно
про українців? —

— Про українських ру-
ховиків передовсім. Вони
подібні до тоненких
дротиків, але є сталені.
Сплетені разом —
наберуть такої сили,
що дивгують український
нарід, як жива, сталена
ливна: а долини в гору.
— Нехайже дротиків лу-
чатьсь, щоб ливна бу-
ла міцна. Тагар не за-
лий. —

— Вже бачу захист.
Небавом віз стане на
верху. Ось там далеко

Підтримайте Красний Сокільський Зв'яз в червні ц. р. у Львові!

Podstata Tyršova sokolství.

Побр. Я. Трухляр, 1-ий староста Чехословацкой „Общи Соколов“ на ише прохамм на-ска для цього, числа „У. С.“ одо слагти, яку выгна редакция дружи на мои автор. Укр. переклад статті побр. Трухляра на особну тему („Основы соколовства“) был издурованной в брошуре „Український Союз в Подкарпатт у ЧСР.“ в 1931 р.

Sokolství je úsilím za lepším československým a slovanským člověkem; lepším na těle, na duši i v srdci. Obroda člověka v nejlépejších vrstvách národa. Úkolem tělocvičných jednot sokolských je tělocvik a duchovník.

Především musí se v jednotách tělocvičit. Cvičení činnost je jádrem. Tyří: Sebe cviče, sebe tělesně zdravívá zachovává; sebe zachovává, zachovává svůj rod a tím svůj národ a svůj stát. Sokolství jde především o soustavně všestranné tělocvičení širokých mas lidových; nejde mu o rekordy, při nichž velmi často úhonně bere zdraví. A síla cvikem získaná mravem se zachovává. Přesnost a čistota mravů především Sokola zdobí. Očtuť snaha po mravním životě, řídné životoprávě, po abstinenci, protialkoholismu atd.

Tělocvik soustavou není sám sobě účelem, ale prostředkem k oslabení všeho lhu. Oslabení tělesné i duševní. Tělesně zdravého člověka účel sokolství dále; demokraticky lit. Všechni jsme si jako lidé rovní. Šaty, šperky, peníze, korce poří, domy a ani chudoba nedělají ještě člověka člověkem. Podle níto nutno jediné lidi ocenit a litit. Sokolství jsou praktickou školou demokracie lit. ze které mohou teprve pramenit všechny demokracie ostatní (politická, sociální). Ve družstvech, kde stojíme vedle sebe bez rozdílu povolání a stavu, říkáme si, učíme se demokraticky lit a jednat.

Sokolství učí být opravdu svobodným. Ovšem podle Tyrše: svoboda je kázeň. „Kde není lásky, není svobody, volnosti trvalé a zabezpečené“. Lit je svoboda neznamená, že si každý může dělat, co chce. Teprve ukázněný člověk je vpravdě svobodný. Uči vzájemně známosti lit. Uči prostoně života, tonu Tyršověho mušního opovrhování všim zbytečným pohodlím a finšním, hrdostí na skromnou míru hmotných vlastních potřeb. Ne-lit nad poměry.

Sokolství chce, abychom si byli bratry a sestrami. Uči sociálnímu soucítění. Miti lásku, ne zášť,

závist a nenávisť. Miti srdce a ne kapsu. — Vzájemná pomoc člověka člověku.

Základním principem Tyršova sokolství je láska k pokroku. Věčný ruch, ládné stanovi a spátečnictví. Ovšem: pokrok není poskok. Pokrok je ta ustavičná, každodenní, trpělivá a nekáňsalá práce, která sloplujíc dnešek, připravuje lepší síteček.

Sokolství učí pravě, ušlechtilě lásce k vlasti, k národu, ke státu. Je proto organizací ryze národní. „V myslí vlasti“ jsou slova Tyršova. Ovšem učí: Milujte vlast svými pociťe a čestně litými životy. Nenáročně. Pravá láska k vlasti a k národu ne-účtuje, nepočítá, co jí to vynese. Ni zisk, ni sláva.

Sokolství pěstuje vědomí jednoty (solidarity) národa a společného osudu všech v národu. Tyří: „Nade vše sokolská není pro strany, nýbrž pro národ velkerý, nepodlěhá změně jako náhledy politické a náboženské, alébrž je věčný pravdivá a důležitá a stojí v tom smyslu povznesení nad spory dočasnými... je národní, ba věčnická.“

Sokolství vychovává v národu mravní hodnoty brannosti: vůli, pohotovost bránit a chránit všechny statky národa a státu. „Živoť v každé pěstí“ — Humanita není bačkorářství; neznamená: udeř-li tě někdo na pravou, nastav levou. Vychovává k obraně, ne k útoku.

Sokolství chce žiny. Život po sokolsku litý. — Nic nejsou slova, nejde-li za nimi život, čin. — Chce slovem: lepšího člověka nejen na těle, ale i na duši a v srdci. Chce tu revoluci myslí a srdci, dnes vládě tolik jako soli potřebovu.

To je v nešťastnějších nárysu podstatná ideová náplň Tyršova sokolství.

Vejde-li ukrajinské sokolstvo důkladně vychováno a připraveno Tyršovým sokolstvím do své příští osvobození vlasti, věřím pevně, že to bude spoleženo s obrovským prospěchem nejen pro Ukrajinu, ale i celé Slovanstvo.

III. Красвий Здвиг Українського Сокольства

в нагоди 40-ліття „Сокола-Батька“

відбудеться в днях 30.VI та 1. і 2.VII ц. р. у Львові.

В. ПРОХОДА.

Сокольство та військо.

Соци і воєк — борці за свою національну Права. Вони амагаються за свободу свого народу. Для них чуже річні політично-партійні та соціально-класні суперечка. І соки і воєк поборюють такі суперечка, коли не загрожую нації, як цілості.

Право на існування мають лише нації духом і тілом народу. Соци і воєк цю міць свого народу планують, актомучи відстоюючи оповідаючи в душі самоповаги для нації, актуалістичного запалу й лицарства. Соци і воєк готові за свої ідеали пожертвувати власне життя.

Найбільшим актом для нації є оповіщення. Тому боротьба за незалежність свого народу є свята обов'язком соки і воєк.

У національній боротьбі незалежності нації значайно різноті: 1) моральні прямиця нації, 2) фізичні сили та актуальність нації в боротьбі, 3) непохитність волі до боротьби та 4) ясно обсервовані національній ідеал. Усі ці чотири чинники є внутрішніми силами нації та нерозривно між собою пов'язані.

Силам стремління до своєї мети гартую силу волі. Постійні фізичні вправи, безупинне напруження духа та беззматанний рух вперед — роблять людину морально і фізично міцною і актуальною. Без цих властивостей неможливо бути воєком ні сокилом, ні воєком.

Яка ж різниця між сокилом і воєком? Вони планують лише в тім, що сокил є сокилом ціле життя, а воєк — воєком тільки тоді, коли на воєки Батьківщина готується до збройної боротьби або в такій боротьбі бере участь. Коженні адякний до військ громадянин буває воєком тільки певний обмежений час. Бути ж все своє життя сокилом чи сокилом є національним обов'язком всіх громадян і громадянок так само, як, напр., бути актуальним є обов'язком кожного члена нації.

Планують військового виготовля в одних із важливих ідеаль Сокольства. Це виготовля планують в тім, що в долі національного зросту Сокольство для рішучо військово морально і фізично актуальних, міцних і відважних воєк та воєк. Лише в такому воєкми можливо успішні збройно-визвольна боротьба.

У відданому воєкми Сокольство дало чехословацькому державництву для національній боротьби великі сили і в початках рожден — сокилом Т. Г. Масаріком, а нап, українцем, — Українцями Січових Стрільців та Корпус Січових Стрільців, що власною актуальністю створили до історії незалежності українського народу. На цих прикладах самоповаги для добра нації актуальності волі оповіщення українських соки і воєк, що нірять в військову перемогу нашої Права, бо „там сміє гинуть, де сила прикладється“.

Передплачуйте, поширюйте і читайте „Сокольські Вісти“!

Розв'язання сокільських гнізд у Галичині.

В лютому місяці розв'язала влада Т-во „Сокіл“ в Дубні, повіт Ланцут. Було це найбільше на захід вступив сокільське гніздо в краю, пломнене на етнографічній границі української території та оточене зі всіх сторін польським населенням. Засноване в 1927 р. це гніздо мавило живу діяльність та належало до кращих сокільських гнізд. Населення Дубна боліло від чужого розв'язання Т-ва „Сокіл“. Влада не подала ніяких конкретних пречин розв'язання. Старшина Т-ва „Сокіл“ у Дубні вислав проти цього розв'язання рекурс до воєводства.

У січні розв'язала влада сокільське гніздо в Стрильськах Новак, пов. Бібрка. Засноване ще в 1926 р., воно дуже гарно розвивалося та мало власне майно. Крім цього, Старостом в Бібріці в останні дні місяця розв'язало гніздо в Дудібах та Молодичу. В мотивах розв'язання сокільського гнізда в Дудібах подана влада, що члени Старшини брали участь в протипольській акції та що товариство нібито відбувало військові вправи („С. В.“ пізиреслюють, що точ у Дудібах нічого з членів Старшини не поварано судом на адогаду протипольську акцію, проте влада, не вичерпавши судового присуду, вже розв'язала товариство). Перед кількома днями розв'язало Старостом в Калуші Т-во „Сокіл“ у Верки. — Отже, наша організація стратила 5 вирозніюваних та діяльних гнізд в тику двох місяців, — зазначують свою згадку про розв'язання владою сокільських гнізд „Сокільські Вісти“ (1934, 1—3). А сокільське „Діло“ (ч. 77, з 24 III.) до цього додало: „... розв'язано в останні дні Т-ва „Сокіл“ у Зарванці, пов. Підгайці та в Малинках Шкільницьких, пов. Добробич. — Отже, в останній добі розв'язала польська влада в Галичині 7 українських сокільських гнізд.

У „Ділі“ (ч. 79, з 25 III.) надрукований без жодного змісту рішення тернопільського воєводства в справі розв'язання Т-ва „Сокіл“ у Зарванці:

Do P. T. Zarządu T-wa Gimnast.-sport.
„Sokół“
(na ręce Pana Przewodniczącego Myrona Ryzana)
w Zarwanicy, pow. Podhajce.
Decyzją z dnia 15. XI. 1933 r. Nr. B 42
Pan Starosta podhajecki zawiesił na podstawie art. 16 prawa o stow. z 27. X. 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 94 poz. 808) działalność

T-wa Gimnastyczno-sportowego „Sokół“ w Zarwanicy, ponieważ członkowie T-wa w czasie ćwiczeń śpiewali pieśni p. t. „Sokoły-Sokoły, stawajcie w rządy“, zakazana orzeczeniem Sądu grodzkiego w Tarnopolu z X. IV. 1931 L. cz. V. K. 195/31.

Na zasadzie art. 93 i 16 rozp. Prezydenta R. P. o postępowaniu administracyjnym z 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 36 poz. 341) Urząd odrzuca wniesione odwołanie jako wniesione sprzecznie z przepisami tegoż rozporządzenia o postępowaniu administracyjnym, oraz z postępowaniami § 25 pkt. 4. statutu, a to z braku na odwołaniu autentycznych podpisów osób, t. j. przewodniczącego i sekretarza, uprawnionych w myśl statutu do podpisywania pism, wychodzących za stowarzyszenia na zewnątrz.

Ponadto Urząd Wojewódzki na zasadzie art. 24. na wstępie powołanego pr. wa o stowarzyszeniach z 1932 rozwiązuje wymienione T-wo Gimnast. sportowe „Sokół“ z siedzibą w Zarwanicy z powodu przytoczonego o decyzji Starostwa z dnia 15. XI. 1933. Nr. B 42, jak również z tego powodu, że T-wo rozpoczęło działalność przeciwną prawu oraz zakresowi i sposobowi działania określonego statutem T-wa, ponieważ wbrew wyraźnym postanowieniom swego statutu w związku organizacyjny i ideowy z stowarzyszeniem „Sokół-Batjko“ we Lwowie, wpłacając na rzecz tegoż T-wa wkładkę członkowską w kwocie 8 złotych.

Od tej decyzji wolno wnieść odwołanie do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych w Warszawie przez Urząd Wojew. Tarnopolski w ciągu 14 dni, od dnia następnego po jej doręczeniu. Za wojewodę:

Zyborski wr. — Naczelnik wydziału.

З діяльності Сокола-Батька.

* Крім сокільських лештарських змагань в Сколів відбувалися 25. II. Участь взяли 36 побратимів. Переможці: І. Огій (біг на 5 км. членив), Кривошеєв (біг на 5 км. учасників) і В. Пелюшак (біг на 9 км. членив).

* Крайній сокільський дружинний біг напередостеп (ч. рамка Крайнього Замку) відбувся 15. квітня в Тернополі. Біг для побратимів (від 18 літ віку) на 3 км., для сестер і учасників — 1 км. Дружина складалася з 4 осіб.

* Загальні Збори Сокола-Батька відбулися у Львові 22. квітня. На цих Зборах має бути м. ін. змінені цілі статуту Т-ва „Сокола-Батька“.

* 23—24. квітня відбулися у Львові курс підготовки адмінкопів вправа.

* „С-Б“ видає адмінкопів візвітку (проект О. Кошмана), яку виконують одержати лише змагань (-них), що виконують участь в крайніх сокільських змаганнях і вправляють у III. Крайній Замку у Львові.

* Сокільські адмінкопів змагань складаються з: 1) десятикмигу (середній та шкільний відділи) — для побратимів, 2) шестикмигу — для сестер, 3) п'ятикмигу для побратимів і 4) легкоатлетичних джупів. До десятикмигу

входить вправа візвіноруч, на дричу, на поручах, на коні в ширину, на коні (без лучок) в довжину, вилаз по лані, мет даском, снос в довжину, біг 100 м. та гірці 5 × 50 м. До шестикмигу входить вправа: з візвіноруч, на поручах, на коні в ширину, мет меча в узел, снос в довжину та біг 60 м. До п'ятикмигу входить вправа: візвіноруч, на приладі, вилаз по лані, снос в довжину. Легкоатлетичні джупи: І. для побратимів — біги (100, 200, 400, 800, 1500 і 3000 м.), мети (ратичем і даском), стуски кулею, снос (в довжину, височім і ширинно) та гірці 4 × 100 м.; II. для сестер — біги (50 і 100 м.), мети (ратичем і даском), стуски кулею, сарен (в довжину і височім) та гірці 4 × 60 м. Передумова участі в змаганнях: руганний стурій з сокільським емблемом, узголений Старшиною „С-Б“. Узголошення до участі призначаються до I. черви.

* Докладні інформації про III. Крайній Замку у Львові надруковані в „Сокільських Вістях“ (Львів, Руська 20.) за січень-березень 1934. (ч. 1—3).

* Партитуру до танцю „Сон Катерини“ (1. і 2. версія, фаст, бубон, віолончель або контрабас і фортепіано) можливо набути в канцелярії „С-Б“ у Львові (ціна з Галичини 2 зол.).

З життя укр. Соколів на чужині.

— Прага (Соколя). 10. II. відбулася Сокільська Академія в нагоді 40-ліття С-Б. Руханкову частину передав академії виконавець адмінкопів (1934) вправа побратимів. Тогож дня відбувся одопадінек Соколу „Український Сокіл“, шкільний виклад (1000 вправа.) розійшовся по цілому місті. Від 20. II. відбуваються кожної неділі (від 9—11 год.)

спільні вправа українських Соколів в цілої Праги в руганний сляк „Примігний Сокіл“ (в шкільній канцелярії найстаршого чеського сокільського гнізда вправа свого часу основники Сокільства — д-р Марославо Терш і власне 25. II. надрукали в них вперше пісні укр. Соколів). З. III. абсолютували сестри Ірина Писарьова догма-

меней тілопривний курс при Ч. О. С., на який була призначена залюдня Союзу. Соціалісти зголошували лише членів-випускників зростаючої в хвилюванні течії. У більшості добу будуть заслані інші гнізда ур. Союзу у деяких містах ЧСР.

— Гніздо в Празі. Крім участі в спільних соціалістичних виступах (як рівня Союзу) беруть члени гнізда участь у виступах (дружинами і одиницями) чеських Соціалістів. Чотирі побратими зголошували на тілопривний (самостійний) курс при Ч. О. С. У останній половині 2 члени гнізда абсолютними аштарістичними (теоретичний і практичний) курс. 17. II розпочалися двічі соціалістичні реферати, в самі доповіді культ.-оск. референта Союзу („Сила і Вага і Соціалістичні та українці“). Для підвищення соціалістичного рівня гнізда зрештою активність побратимів.

Виключені в гнізда побратими, що не платили членських вкладок або настало вихід з Празі. Прибути гнізда складаються виключно з членських вкладок. 10. III на Шевченківському концерті чотири побратими творили інсцену карту воюю вогнюда Пестя. Гніздо підготувало Рухомову Академію, що має відбуватися на початку міс. травня. Старостою гнізда є побр. О. Грабещ.

— Парубіще (березень). — щодо руханових виразів, то в огляді на: пересічний вираб, сорослітій як більшість побратимів. Іх фізичне знесилення серед європейських країн і погіршеної стан народів деяких членів гнізда — також досягнути більших успіхів у цій галузі. Проте сподіваємося, що в преданнях нових

(власно доповіді) руханові — руханова активність гнізда зростає.

Особливо інтенсивно вправимо в нас побр. маг. фарм. Марошлав Янко. Головою уряду зберігає наш староста побр. інж. Моравчик на духове виконання членів гнізда в дусі насад М. Трша.

— Ріка (15. III). — поширення нашого соціалістичного ідеї серед українців на терені Латвії має значні труднощі... брак засобів... тугенні українці — переважно старші віком особи.

— Загреб (18. III). — більшість тугенних українців-соціалістів бере участь в соціалістичній руханій тім же в ринках „Союзу Королівства Югославії“. В дусі діючих державних законів організовані соціалістичні і руханова діяльність в межах Югославії може провадитися виключно в рамках організації центральної організації югославійського Союзу.

— Харбін. — дякую за соціалістичні друки. Зробимо все, що буде в наших силах.

— Бухарешт. — дякую за соціалістичні друки. Невдобою написав про зроблені вказівки щодо поширення серед українців соціалістичного ідеї.

— Витяг із статуту Союзу Українського Соціалістичного на кордонах. § 5. Членами Союзу можуть бути особи прями та фізичні, себ-то українські соціалістичні товариства й філії та соціалістичні соціалістичні особи, що є дійсними або бувають членами українських та інших соціалістичних соціалістичних організацій, — подвійні особи лише в тому випадку, коли в місці їх перебування нема української соціалістичної організації.

З листів до Редакції.

Прага, 22. III. — ... питаєте, чому відривку соціалістичного ідею? — Тому, що в ній міститься все потрібне для завершення відривку народу. У ній: дисциплінованість, одностій, єдність сили колективної, підпорядкування індивідуальної волі — впроваджені та стремління до чини зовні назвати і на цілу життя. В соціалістичній ідеї посерединуються прагнення покоління: різниця шло кіле, але єдинення — духом. Воно не суперечить природі, а ній сила і право. І якщо відрив бажано нати право на життя, — яскраві плакати сили: фізичної й моральної. Хайже скажуть всі, що не нехтують правом свого народу на існування, — чи можливо бути байдукам до соціалістичного ідею?

інж. А. Галльк.

Оповістки Управи Союзу.

— Управління Союзу висловлює ширю подяку: графічній п. М. Бутовичові за безкоштовне зроблення репродукційного рисунку та друкарської побр. С. Туренковій за сумлінне і конітково дешево виконання друкарських замовлень Союзу.

— Засідання Управи Союзу відбуваються кожні суботи від 13 год. в помещенні побр. д-ра Я. Нубінського, Praha VI. Vytěšrad, Neklanova č. 40.

— Соціалістичній управі українців в усіх ділянках Праги відбуваються кожні неділі між 9-11 год. в залах „Союзу — Прага“, Praha III, Zlíná ul. Участь в цій управі обов'язкова і для тих побратимів, що зареєстровані в членів Союзу „Соціалістичний“ спол. ділянки. Від 25. II до 25. III до спільних виразів зголошували 14 нових побратимів. У більшості добу спільні вирази відбуваються також і в будні дні: відповіли до побратимів руханові. Управління Союзу викликане все місцеве українське громадянство нати сполу в активну участь в руханових виразах Союзу. Вітатимемо в наших рядах кожного українського рухановця. Від доби II. Зводу Союзу до членства в Союзі зголошували на терені ЧСР 36 нових побратимів.

Др мед. ЯКІВ ЯКУБІВСЬКИЙ
 д-р мед. лікар I. час. дитячий лікар, б. лікар I. час. дит. клініки та нішчорської дит. лікарні в Празі.
 Ордиге від 8—10 і 14—16.
 Прага-Виншеград, Некланова, 40.

На „Укр. Майдані“ у Львові до 25. III. 34. на відкритті листів Союзу Українського Соціалістичного на кордонах зібрано: 1) відчас II. Зводу Союзу 16. XII. 1933. — кч. 51. —, 2) відчас сходки ур. громадянства в Празі в вправу виконавчої комісії проф. С. Шалухина — кч. 52. —, 3) відчас Малоч. вечора (квіт. Т-во „Єдність“ і „Спілку ур. інж. у ЧСР“ 13. I. 34.) — кч. 240. — Складником від інж. Б. Галльського одержано кч. 10. — Разом кч. 362. — Надіслані до Львова на рахунок „Укр. Майдану“ кч. 300. — Після відрядження видатків (кч. 5,20) на переказу грошей в квіт Союзу залишилося кч. 56,80. Збірків на „Укр. Майдані“ провадитимемо.

Повищення надати до Земельного Банку у Львові (вул. Сполочного, 14) наkonto ч. 500.170 в привітний „Висун Українського Герою“. У ЧСР. можливо також надати складником Союзу ч. 10.727 (Звук Українського Соціалістичного на італійській, Praha) в привітний „Укр. Майдан у Львові“.

Ателіє М. Бутовича
 Praha-Dejvice, Zelená 1751.

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

(UKRAJINS'KYJ SOKIL)

ЛИСТОК СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНАМИ

Число 2 (3).

Прага, травень 1934.

Ціна 1.— кч.

У. С.* виходить на початку місяця, крім липня та серпня.

Передплата за 10 чисел: у ЧСР — 10. кч., за кордоном з пересилкою 50. ам. центів.

Адреса редакції та адміністрації: ing. Píston Cízar, Praha-Pankrác, Podlipného, č. 1063.

Руханка гартує тіло і духа.

Потреба руху вроджена кожній живій істоті. Немовлятка рухаються інстинктивно, щоби звільнитися від сповитку. В рухах і грах мають діти звичайно первісну школу життя та амагу. Серед дикунів інстинктивна потреба руханки виявляється особливо в релігійно-військових танках.

Не кажемо тут нічого нового. Надовго повбавлене рухів тіло надіє та тратить пружність і меткість. Нема людини, що без шкоди для себе могла б обійтися без руханки.

Хто замало рухався, у того серце, легені, шлунок і ціле тіло тратять повільно відпорність щодо хоріб. Руки і ноги такої людини гублять силу. Тіло хоруге, обличчя блідне, хід стає тямким, рухи виконуються неграбно, мовок тратять свіжість і бистроту.

Хто довго агорблюється над столом, відчуває, що хребет неначе задеревів. Хто довго засидиться, відчуває, як тяжко потім робити перші кроки. Ноги цепеніють. Постійно агорблена підчас праці людина не може належно випрямиться. Діти стало повбавлених руху людей — хирляві та кволі.

Рух є найкращим засобом, що допомагає людині бути здоровою, міцною та гарною. Краеса людини передумовлена здоровою і доцільною руханкою.

В античній добі грецька руханка була високо розвинена. Як і сьогодні, так і тоді, — служила руханка часто ліком при деяких хоробах. Найславніші лікарі старого світу, як Гіпократ, Гален або Пелі, — лікували з успіхом руханкою різноманітні хороби. Новітні лікарі підкреслюють вагу систематичної руханки особливо для старших віком людей. Молодь звичайно чимало рухався і без спеціальних вправ. Старші особи, переобтяжені часто працею в неадекватних помешканнях або повбавлені належного відпочинку на свіжому повітрі, особливо потребують плавної руханки. Напр., в руханкових салях чеських руханків знайдемо нерідко й 60-літніх, ба — навіть і старших віком, синих дідуся з юнацьким майже тілом і мужньою волею.

Про додатні етичні впливи руханки на оформлення людської особистості, як і про найкращі

ші руханкові методи, — існує в сучасній добі величезна фахова література. Існують також і високі школи фізичного виховання, не згадуючи вже про різноманітні тіловиховні інститути та курси. Перед українцями в цій галузі стоять величезні та відповідальні завдання.

Саме розумове виховання є одностороннім і невистарчальним, поскільки воно не доповнюється плеканням здорового духа (характеру) в здоровому тілі.

Систематична й доцільна руханка гартує тіло і духа. Вона розвиває фізичну силу, зміцнює здоров'я та плекає красу тіла. Постійні руханкові вправи прищеплюють молоді свідомість карности і послуху. Підчас вправ пізнає молоді, що сила і адатність людини розвивається щойно в напруженій праці та в амаганнях. Руханка заохочує до поконування перешкод і збільшує енергію до праці. Вона вчить руханки знаходити силу в самому собі та не спроневеритися в легковірних благаннях о чужу допомогу. Систематична руханка робить з прагнічених, байдужих і кволів слабодухів — міцних, відважних і вправлених амагунів. Спільні вправи плекають свідомість побратимства руханків: пробуджують амысл до алуки одиниць в одну велику дружину, що слухає одного наказу та одноагідно напружує сили в одному напрямкові.

Руханкові товариства вчать своїх членів, як вони мають жити й поводитися супроти інших, спонукають до свідомої та дейної праці для свого народу, заохочують до здорового і доцільного відзначування, сприяють побороюванню шкідливого вживання алькоголю і нікотину, виховують міцних духом, жертвених, прасадатних і карних громадян.

Руханкові товариства зміцнюють родяну і націю.

Руханка є працею, гартот і амагот. Доцільна руханка приємна і для втомленої людини стає відпочинком — джерелом нових сил. Вправи ведуть до поліпшення, досконалости. Вони поборовають ганебну покору, лінивість, зневіру та кволість. Руханка заохочує жити, амагатися і перемогати.

III. КРАБВИЙ ЗДВИГ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА

відбудеться в днях 30.VI. та 1. і 2.VII. 1934. р. у Львові.

Mé vzpomínky na Sokil-Baťko.

Do Sokola-Baťka vstupil jsem u příležitosti I. sletu ukrajinského Sokolstva ve Lvově v r. 1911; podnět k tomu dala ta okolnost, že již několik roků před tím chodil jsem poněkud do ukrajinské společnosti, kdež měl jsem mnohou příležitost seznámiti se s literaturou i dějinami ukrajinského národa.

Když jsem se již pevně rozhodnul, že vstupím do Sokola-Baťka jako cvičící člen, setužil jsem, že budu tak srdečně přijat a že tak záhy spřátelím se se všemi tehdejšími nadšenými činovníky, vždyť uvítali mne opravdoví bratři a skuteční Sokolové, sám starosta prof. Ivan Boberskyj, znamenitý organizátor Semen Goruk, náčelník Omelian Huzar (můj nejdražší přítel) a jeho bratr Volodymyr (poslední tři jmenovaní padli ve válce). Mé jméno si však těžko pamatovali a jako v ukrajinské společnosti mi říkali „pan Cech“, tak zase v Sokole (po tehdejšímu způsobu) „tovaryj Cech“. (Jedna dívka mi dokonce jednou poslala pohlednici, adresovanou „Panec“).

Nebyl jsem z těch, kdož vynechávali cvičení, cvičil jsem teprve velmi dobře, ba dokonce vynikal jsem nad jinými tím, že dovedl jsem skombinovati na náhdi 8—10 cviků, což ostatně bylo pro ostatní členy, hlavně pak z řad akademiků, velmi lákavou novinkou a když pak na hradech spojili jsme výsměk předem, točím, vaklopkou a velkýmkem, nu, pak jsem byl už „jejich“ nadobro! — A ještě jsem se ani mezi ukrajinským sokolstvem „mnoho neobřel“, již navštívil mne předseda ukraj. sportovního klubu „Ukrajina“ se žádostí, abychom „něco“ nacvičili na jejich akademii; nemohl jsem říci ne a hned na druhý den začal nácvik prostných na hradech a na hradech. Akademie se znamenitě vydařila, vždyť po tvrdém nácviku předvedli jsme téměř vrcholné cviky, nechyběly na hradech ani veletvoče, ani stoje. A tak posměšlivá práce přibývala, leč byla to práce vědná, neboť všichni pracovali s chutí a láskou nejen v tělocvičně Sokola-Baťka ale při společných cvičeních i ve cvičitelském sboru, jehož vedoucím byl sám prof. Boberskyj, ale i v širokém okolí Lvova, s br. O. Huzarem téměř každou neděli dojížděli jsme do nedalekého městečka Pustomyty, kdež nacvičovali jsme prostná pro okrskové veřejné cvičení ve Lvově v r. 1912 a mimo to často jsem se zúčastnil sokolského zájezdu na veřejné cvičení do vzdálenějších míst (Domašyr, Bibrka, Kaluk, Zovka a j.). O každém z těchto zájezdů dalo by se mnoho vypravovati, jednával s nimi často sám prof. Boberskyj, místostarosta Dr. Vološyn neb poslanec Dr. Čehelskyj, v Bibrce seznámil jsem se s drem Perčekým a o. Nilankovským, věhlasným skladatelem, v Kaluku zase s místopředsedou rakouského parlamentu poslancem Romančukem a j., všude však zájem měl veliký význam pro posílení národní i sokolské myšlenky.

Přihlížel se rok 1912, v něm nejvýznamnějším podnikem Sokola-Baťka byl zájezd na VI. všesokolský slet do Prahy; nebylo to tak snadné zorganizovati první zájezd ukrajinských Sokolů do Prahy, leč byl tu pohotoví prof. Boberskyj, jenž první rozhodnul: ano, jede se! Překážek bylo mnoho, o každého člena musilo býti náležitě postaráno, každý musil však dostat přesné pokyny, legitimace, odznaky, vstupenky, předem musilo se vše s ústředím

v Praze vykorespondovati, až konečně přišel den našeho odjezdu, kdy na Lvovské nádraží dostavilo se kolem 50 ukrajinských Sokolů v bezvadném knoží v čele s prof. Boberským, drem Vološynem a poslancem Čehelským. I mnoho přátel přišlo se s námi na nádraží rozloučiti, v Přemyšlu pak přisedlo do vlaku ještě několik Sokolů ze Stryje a okolí. Před samým odjezdem ze Lvova poslali jsme ještě telegram do Prahy, kterýž teprve otiakly „Národní Listy“ na první stránce s patřičným uvítacím projevem. Na nádraží v Praze uvítali naši výpravu sám Dr. Podlipný a již nastupovali jsme Hybernskou ulicí a pochodů ke škole „Na Františku“, kdež jsme byli ubytováni. Opravdu, mile nás překvapilo, když sotva jsme opouštěli nádraží, spousta obecenstva jako na jeden povel zdávala nás ukrajinským „Hrazaď“. (To stalo se zásluhou čiperného náčelníka z Mierku, jenž býval ve Lvově, kdež jsem se s ním často stýkal a jenž byl opravdovým přítelem Ukrajinců). Ač myslelo se, že nás budou v modrých kořících považovati za Orly, nestalo se tak, neboť všechny noviny na to zvlášť a včas upozorňovaly. První den byli jsme na Slovanském Ostrově, kdež po zapění sokolské ukrajinské hymny bylo obecenstvo tak nadšeno, že světle hrnulo k nám a první naše řířezatví bylo dosaženo. Má zpráva nebyla by věru špatná, kdybych se nezmínil o a. Jindře Duchoňové ze Žilky, která hned první den se k nám přidružila a po celou dobu sletu, kde byli Ukrajinci, byla i s. Duchoňová. Proč? Nezmíme se divit, vždyť to byli holi státní, veselí a jako bratři Slovane jistě zasmívali. A když ukrajinskí Sokolové opouštěli Prahu, Jindra Duchoňová takto se s nimi loučila:

„V roce 1914 pořádáte Váš druhý slet, na kterýž jste mne pozvali; dobrá, přijedu, do dvou let musím se naučit Vaši mateřskou řeč, na Vašem sletě pozdravím Vás už ukrajinsky.“ — Co slovo, to skutek, naše sympatická Jindra Duchoňová skutečně v r. 1914 na slet do Lvova přijela a svým proslavením, proneseným bezvadnou ukrajinkou, nadchla velkou posluchačstvu. Kde a jak se ukrajinsky naučila, nemohu jsem se už dovědět, jen tolik vím, že v sokolských časopisech bylo otištěno několik jejích článků o ukrajinském Sokolstvu. — To necht ukrajinský Sokol a. Jindře Duchoňové nezapomenet!

Ukrajinskí Sokolové zúčastnili se v r. 1912 všech sokolských podniků: na uvítacím večeru v Obecním domě promluvil nadšenou řeč Dr. Vološyn, většina zúčastnila se také odhalení pomníku Fr. Palackého, rovněž jsme navštívili hrob Tyrše a Fügnera na Olšanech, všechna veřejná cvičení na Letné jsme viděli se česaké tribuny, volné chvíli věnovali jsme prohlídce Národního divadla, Národního muzea a j. Ve škole „Na Františku“ vyhledala nás také delegace Ukrajinců z Ruska. — Slet se jako vždy znamenitě vydařil a čtyři dny pobytu v Praze stačilo, že 55 ukrajinských Sokolů velmi nerado opouštělo Prahu, provolávajíce na rozloučenou: „Na shledanou zase o příštím sletu!“ — Bobuřet, mnoho z těch nadšených hochů padlo ve válce a přibýlí už o těchto nešťastných obětech, pak věřte, že padli Sokolové vzorní, z nichž si každý zasloužil, by jména jejich nikdy nevyumizela z Vašich sokolských dějin; Omelian i Volodymyr Huzar, S. Goruk, Ostapčuk, Novkovskyj a j., to byli zlatí holi.

Ivan Boberskyj.

Розсипана пшениця.

До трамвая втискалася юрба з сіварського двірца у Віницькій. Я zobачи знайоме обличчя. Хто це? Цеж „красавець“ студент Іван М. Пилипчуку руку і рукух давати запрошую його, щоб прийшов сісти коло мене.

- Алеж ви не осмакнене обличчя. Звідки жартуйте?
- Із мене.
- Далекі ви були?
- В Сасичівцях. У англійського фермера.
- Довго працювали?
- Три тижні.
- Що ж ви там робили? Випладили коня право?
- Нічого свого, коня свого, володаря на молодітцях, коня зери на двірці до власноїгра.
- Світлий колір працювали?
- Щось десь.

- Моятій фермер?
- Має п'ять фара, разом коло 400 гектарів.
- Добре давали й їсти?
- Мину сказати, що цілком пристойно. І працю не перецьгали до пізної вечора, аж це верна дитячка. Можна було відпочити. Крім мене дуже боляк. Але звик.

- Світлий колір денно?
- Чотирь доларів.
- Як поведилося господар? Цікавить мене.
- Відлично. Подумайте, ну має і прогону. Наскільки мені потрібні і велику суму на коні, як коня це тут робити. Треба сісти сіз коней і погано без багача, то Канада не знає багача на коні. Коні сузали, вилли. З коня треба було серутити через місток на

дорогу. Коні пішли, але в коня скрут зашкандо. Він перекинувся, сарани переважислася на бік. Я відскочив вчас. Пшениця відпочила також і висипалася на землю.

— Не відрубала вам за це голови?

— Я очікував щось такого. Не було що самому почити. Ключу на поміч. Господар вже адалека побіг, що він перевернувся. Прийшов до мене зі своїми двома синами. Думаю, тепер алетять на мене град проклятих, може набить. Фармар став, подивився і сказав: віз цілий, коні цілі, зараз зробимо порядок. Ветягнув із конями скрутіть тютюну, відкусив, склав ренту назад. Жував тютюн і ставив віз просто. Пахтотом, відрама від води, рукама — пообрала ма, чотиря, пшеницю в сарнино. Ніхто не сказав ані одного алого слова. Коли

в перебігах безнично місток, гукули зони, скінчивок, до мене: „наспавної дороги“.

— Ми булиб вас заламак, аломали два ребра і нагнали.

— Я також так думаю.

— Бачите, від вікі разсноуемо нашу пшеницю, лажомос, складомо віну одим на другого. Требаби сподійно пообріати роскнману пшеницю, аавести куци треба і далі працювати.

— І ма вже дечому навчилися. Навчимоси в іншому, що другі зміють.

— Але тут висідаю, бо це вже сіпирський віддугт. Кланюмоси!

З діяльності Сокола-Батька.

— Красний соціалістичний дружиновий біг наворостець (в рамках Крайового Зв'язку) відбувся 15. квітня у Львові.

— Загальні Збори „С-Б“ відбулися 22. квітня у власній залі при вул. Руській 20. у Львові під головуванням побр. інж. І. Свірського. Збори вибрали почесними членами „С-Б“ побр. дяр. М. Заячківського, догналтського і заслуженого голову та провідника Крайового Соціалістичного після війни і побр. С. Стеблецького, що має великі заслуги в справі звільнення „Українського Майдану“ у Львові. Площа вже вилучена з 1/10 частки, що представляє вартість 84.000 дол. Від Зборів надісланий був привіт духовому батькові українського Соціалістичного побр. проф. І. Боберському. З організаційного звіту Управління виходило, що в порівнянні з довоєнним станом господарства — має соціалістична централа лише половину того, що мала перед війною. Коли влада розказала 18 соціалістичних гнізд, то на їх місце не адалоско аавізувати ні одного нового. З існуючих 450 гнізд — 250 японні ділянки. Всупереч аавиженню сімлієвості гнізд і сучасній країні сімлієвості членів „С-Б“ ааростає. Пересічно на одне гніздо ааринає 73 одинокі, а в попередньому році це число аависало тільки 63. Точну статистику загальної сімлієвості українських соціалістів ааваживється 25.000, а найбільшою 33.000 членів. В Організаційній секції „С-Б“ працювали побр.: інж. Я. Благітка, проф. С. Гайдучок, агр Ст. Дішко, абе. мед. Р. Кошач, агр В. Мигала, В.

Савак та М. Тріль. Край поділено на 18 соціалістичних округів. У аарядках Руханової секції брали участь побр.: проф. С. Гайдучок, М. Тріль, інж. Я. Благітка, агр С. Дішко, Ю. Корейба, В. Савак, І. Мрив, Я. Булик, В. Тихолозі і сестри: О. Палайшійма та С. Пастішнікіна. Руханова секція аавштувала 10. III. 1933. у Львові Руханово-вокальний вечір (300-ліття народив Гетьмана Івана Мазепи) при участі 70 рухановців, а в дні 20-23. IV. 1933. соціалістичні змагання на аарладах при участі 61 ааватуна. Перше місце в аавтимагу аавбули побр. О. Москаленч і сестра О. Мартинівна. Найбільша аарця ааросвячена аавготонці Крайового Зв'язку Українського Соціалістичного, що аавбудеться 30. VI. та 1-2. VII. у Львові.

До нової Старшини аавбрані побр.: інж. Хроковят — голова, інж. Палій — 1. аавт. голова, О. Карпінський — 2. аавт. голова, інж. І. Свірський, д-р Пашівський, Огонювський, д-р І. Федів — всі на 3 роки; д-р І. Мрив та Е. Благітка — на 2 роки, агр Рах — на 1 рік — та ін.

Згідно нового польського закону про товариства аавінені був статут „С-Б“ так, що діяльність Т-на аавмежена до поширювання рухановців і ааваговців ааряд. Пожарницька діяльність наслідком цього аавпадає. Ааведена тристороння організація: гнізда, політосі аавредки та централа.

Присутніх на Заг. Зборах було коло 150 осіб.

З життя укр. Соціалістичного на чужині.

□ Прага (Союз). 1. IV. вийшло 1 (2) число „Укр. Соціалістичного“ в сімлієвості 1080 аарив. 15. IV. аавт відпоручився Управління (зі старостою Союзу на чолі) аавоналі цілоденну організаційну подорож до Ржевниць, де аавідали доміну місцевого чеського „Соціалістичного“, дирекцію Укр. Піанної та доавич дієчів на полі фізичного аавоання. Культ.-осв. реферант Союзу на складних аавенств (гніздах) аав цих складних аавенств ааві присутні також деякі професори

лемих побр. Д. у Ржевниць фотографій. Під статуєю М. Тарна (в доміноці „Соціалістичного“) аав український — сарани „Соціалістичного“ побр. А. Сухопель.

□ Гнізда в Празі. Розпочата організація дружин для легкоатлетичних ааврав. Гніздо аавготонце на 27. V. „Дінь Українського Соціалістичного“ у Ржевниць, де аавють аавбується ааваговці ааврав, легкоатлетичні аавування, гри і аавбаки. Подробичі цілоденної аавгуляк рухановців і

та аавч) реферували про соціалістичну ідею і діяльність укр. Соціалістичного, Соціалістичного-Батька та Союзу. Окремо аавбулися ініціативні ааводи укр. соціалістичного і організаційні ааводи гнізда від аавоачів побр. проф. Яковенка. М. ін. була аавговорена ааврава ааврадіанні аавадовки Союзу для аавадовки укр. сімлієвості у Ржевниць канці і рухановців ааврам. Репродукована аавче сімлієвості є одною зі аавоб-

аавстей в Празі до Ржевниць (по аавносі ааверним аавачом або аавтобусом) аавдуть аавдані аавіані. За інформаційним аавратанським до побр. старости О. Грабця. На ааваговці (аавті та на аавостанній сторінці) дружинні аавенці гнізда аавчас ааврав у „Соціалістичного“ — Прага.

□ Гнізда в Празі. Найаавадовчий аавч місцевої рухановців і старости гнізда побр. М. Пагутта аавноч (аавч)

Чумаки.

Танок ул. Яр. Булки.

Одяг: широкий соломянний вішалюх на голові, довга і широка сорочка без вишивок із сільського полотна, широкі й довгі штани (сільське полотно) і чорні сапоги. — Батіжок-бач довжина 50 цм., батіг із прядина зав'язаний у вісімку на бачі, довжина 90 цм.

Кроки: І. Гурток 4 побрат. збігає гусакон чумацьким походом в право, ліва рука на бедрах, права направлена в гору, скосом з батіжком, голова звернена вліво в усмішкою.

2. Чирка чумаків, зворот, до себе чилим — вишкани до середини, в лівій руці капелюх, в правій руці батіжок, рамена в лігтах вігнені й подані скосом.

3. Присідкою розхід (усі пр. боком, зворот до середини, пр. нога знід в бік, лівою вліво).

4. Похід складний доверуги (л. р. на бедрі, пр. р. з батіжком на бараї).

5. Випад (пр.фн. до середини, скрут кадовба з погном в право, обі руки держать на кару бач, лікті в бік, т. с. в протилежну сторону).

6. Похід складний з мережкою (пр. р. з батіжком на бараї).

7. Присідка, ноги на перебіну вперед, перекид капелюха з лівої руки знід пр. ногу до пр. руки і протилежно, батіжок в гудба.

8. Похід складний доверуги — батіжок в лівій руці.

9. Угивання складне — руки складені на грудях.

10. Похід складний доверуги — батіжок.

11. Перескок з замахом капелюха (пр. н. перед ліку, пр. р. з капелюхом звершено у водусі вісімку).

12. Похід складний.

13. Присідка на підлошвах (коліна разом, присід в право, висрост вліво, батіжок тримаємо обома руками перед собою).

14. Похід складний відрананець вперед, руки на грудях складені.

15. Тупи в бік (скоп боком пр. н. в право, доставлення лівої і протилежно, пр. руку перевозимо раз в право, раз вліво, дивимось за батіжком, ліва рука у боці).

16. Підхід (легкий хід на пальцях доверуги, виступи на бедрах, батіжок сторчать).

17. Угивання вишкани на лівій ноці (підскок на л. ноці, пр. н. все від коліна і висрост вперед і різночасний викист пр. руки з батіжком скосом в гору і поворотний рхт руки на пр. грудь з батіжком [дангання]).

18. Похід складний.

19. Присідка з перескоком (чланино 1, 2, 3, 4), на 3 тріскаємо батіжком пр. р. вперед.

20. Чумацьким походом вибіг.

Уживанні скорочення: пр. — правий, л. — лівий, р. — рука, н. — нога. Чумаки це однією картини і цей танок з танком II. частиною цілої картини.

(З «Сок. Вістани» I.

визкування аломаної підчас крив на привіді рузи) приступив до активізації гнізда. Раптово і значне зменшення скількості укр. студентів у Бразі значно ослабило розвиток гнізда. Побр. Пагула з начальником побр. Е. Городиським осигнули право змагатися за середній відділ.

□ Югославія (14. IV.). Один із листів до Союзу: ... як був підстаршина Укр. Січових Стрільців, а добре ушпозую ріжні ріди руханки... Сикілілля (це жень близька і арозуміла. Наші тутешні переселенці прийняли вістки про нашу працю з великою радістю і пошаною. На жаль ми не маємо тут права заснувати окреме укр. соціалське гніздо...

□ Сан-Пауло, Бразилія ... Приступлено до гуртування укр. руханків і організаційної підготовки соціалського товариства...

□ Харбін (30. III.) ... Не так давно почалась праця над організацією укр. руханкового гуртка під керівництвом на Дал. Сході укр. боксера п. Яковця...

Ювілей І. Горбачевського.

У травні міс. минає 80 років од дня народження проф. д-ра Івана Горбачевського. Чи на високій політично-громадських становищах, чи в галузі науковій та професорській діяльності йшов та йде Ювілей усе вперед, захоплюючи нас усіх йти не тільки вперед, але й всім ураю до спільної мети. Наші соціалські авсіді „все вперед, усі враз“ та „не словами а ділом“ маркантио характеризують діяльність прихильника українського Соціалства — акад. І. Горбачевського.

Українське Соціалство бажає шановному Ювілейові ще довгих років життя і високотемпної праці для України.

Оповістки Управи Союзу.

* Від 30. IV. до 10. V. 1934. надіслані до каси Союзу пожертви в кор. ч.: І. На укр. сох. рух за кордоном: ім. Кулінич 50. —; А. Штольцова 10. —; О. Наріжний 5. —; ім. А. Батулія 5. —; ім. Б. Гузар 10. —; М. Вербенець 10. —; проф. І. Кабачків 10. —; проф. ім. М. Косюра 5. —; В. Мартиниць 10. —; С. Чайка 10. —; проф. др. С. Сміль-Стоцький 20. —; др. Н. Білань 40. —; др. Я. Явубіський 100. —; сот. І. Барилко (Лодзь) 7. 40; ім. Пеланів 20. —; ім. С. Червоцький 5. —; ім. Е. Кульчицький 5. —; проф. І. Боберський 232. —; ім. В. Дарган 21. 60; ім. Василко 10. —; доц. О. Бочковський 10. —; проф. др. І. Горбачевський 50. —; ім. С. Шараневич 50. —; др. Р. Мішкевич 10. — П. На канці для неможлих соціалок — учениць Укр. Гімназії в Ржевницях: ім. П. Цзар 50. —; ім. О. Дольський 50. —; ім. В. Бил 10. —; др. В. Васецький 10. —; ім. В. Дарган 20. —; др. Я. Явубіський 20. — П. На „Український Майдан“ у Львові: „Укр. Соціал“ у Парубицях 20. —; ім. Б. Гузар 10. —; „Тел. Jednota „Sokol“ в Сторіжові“ 10. —; А. Паленко 10. —; Я. Дамчик (Тичино) 20. —

Управа Союзу висловлює всім жертводавцям щирою подяку і просить о дальшу підтримку українського соціалського руху.

* Управа Союзу пригадує членам про потребу поширення в літніх місяцях зобра на світовому дострі та духовних легвілативних джмані.

OBSAH: Svět tuří tělo a ducha. Fr. Korhoj: Mé vzpomínky na Sokil-Bučko, I. Boberský; Rozhásené pšence. — Z životí Sokola-Bučka. Ze života ukr. Sokolstva za hranicemi. Jubileum I. Horbačevského. „Sotaky“ (tanec slož. Jar. Bulko). Zprávy vjboeu Svazu.

„Ukrainŝkyj Sokil“ vychází na začátku měsíce kromě července a srpna. Majitel a vydavatel Svaz Ukrainŝkého sokolstva za hranicemi. Řídí redakční kruh. Odpovědný redaktor Ing. Píštno Cizak. — Novinová sazba povolena řed. p. a t. č. 106.921/VII-1934, podávací pošt. úřad Praha 66. Tiskem Al. Filera, Praha-Strahov.

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

(UKRAJINS'KYJ SOKIL)

ЛИСТОК СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

Число 3 (4).

Прага, червень 1934.

Ціна — кч.

У. С.* виходить на початку місяця, крім липня та серпня. Обсяг робі. кроф. в Празі с. 10.727.

Передплата за 10 чисел: у ЧСР — 10. кч., за кордоном з пересилкою 50. ам. центів.

Адреса редакції та адміністрації: Ing. Píston Ctáar, Praha-Pankávo, Podlipného, č. 1063.

В. Прохода.

Наш шлях.

(Десять заповідей Сокола-Батька).

I. Сокіл — це символ Свободи. Ми знаємо рабів душових і фізичних. Душове рабство попереджує рабство фізичне — поневолення. Лише самовдосконалення може звільнити від поневолення. Ніколи звільнивши сил не зробить раба ніким. Доки раб не вкорудить своєї рабської психіки, доки не піднесеться на вищий щабель духовної й фізичної культури, доки не звільниться в собі стремління невинно змагатися та відчувати цілою істотою перевагу краси високого лету над огидністю плавучання, — доти даремні будуть всі сироби звільняти раба від поневолення.

Сокіл не шикотний атач з метким вором і могутніми крилами, Сокіл брідиться всякого задла. Те, що йому належить, бере — без відступу — а бою і сам себе не дозволяє знаважати. Чуже право шанує, але свого нікому не дарує.

Во Сокіл любить свободу.

II. Сокіл стремлять — виховати адорове тіло і духом молоде покоління української нації. Основним Сокільством М. Тарш чина, що загальною ознакою робакого й хорого суспільства є розвешений егоїзм і брехня, які в ньому панують і яких воно саме не спостерігає. Поневолення нації не тому — поневолення, що така її доля, а тому, що вона не має в собі здорового й міцного ядра, біля якого гуртувались би її країні сокіл, які можуть в рішучій хвилі стати до бою за свою національну правду. Колиж вона розпадає, то й найбільше рішучі окремі змагання нісечаються своїми ж плазунами. Лише адорова нація здатна до оборони та здобуття своєї незалежності.

Сокільство виховує нове адорове покоління, що служитиме власній нації.

III. Сокіл — це свідомий, карний громадянин української нації. Бран свідомості своїх обов'язків перед нацією є ознакою хитрого і нерозвиненого характеру людини, що може служити лише, так би мовити, погоням для розвитку інших. За свідомістю входить карність, бо й вона мусить бути свідомою, а не кичукою. Хто дбає лише про свої права та замиждує свої обов'язки, той німає прав на щастя. Тому кожен мусить знати своє місце і на шляху на найкраще законувати свій обов'язок перед нацією.

Сокільство хоче бачити в своїх лавках свідомих громадян власної нації, а не покірних рабів — перерезтів. Сокільство вкладає розуміння правдивого демократизму, що ґрунтується на винятності національних обов'язків.

IV. Сокіл вчиться — єдності, карності й послуку, ставочи в ряд — чоту. Коли дивлять одиниць не можуть на ділі досягнути жодні собою ляду, не мають вони ні свідомості, ані карності. Тому кожному треба насамперед самому собі усвідомити, що таке єдність, щоб обидувати інших; власним прикладом навчити свою особисту карність, щоб вимагати її від інших, — навчатися послуку, щоб наказувати другим.

Сокільство — це школа. В цій школі основною виховання є: «слава й порядність, чистість і витривалість, моральність і карність, любов до батьківщини, любов до свободи». Щоденні вправи гартують тіло і духа. З окремих одиниць витворюється одне гармонійне велике ціле, в якому кожен складає свою частину. Тут нема галасу про обидвання, бо воно звільняється само собою на ділі, як тімач начедалає дасть вальний шава.

V. Сокіл слухав лише наказу своєї виборної старшини. Загальна розгунданість, брах точности і порядку, невзнавання своїх авторитетів та підпорядкування чужій силі не мають мати місця в сокільській організації. Добровільне підпорядкування своєї волі — волі своєї літньої обраної одиниці є основою нормального життя та співраці в людській громаді. Де цього нема, — там панує анархія. Там більше німають такого підпорядкування соборній змаганню й аусилля до виборення літнього майбутнього — в житті цілої нації. Коли нема такого підпорядкування, нема ні єдності, ані зосередження власних сил. Для змагання єдності та співраці мусить бути провід і безумовний послух вою.

Цю послухові вчить Сокільство, що вкладає почуття авторитету власної виборної старшини.

Чоти укр. Сокіли в проторі Союзу перед пам'ятником підпільним воїнам УГА в Ліберці. (20.V.1934).

VI. Сокіл пакитав, що: світ посідає той — хто його здобував, ділами — не словами, не плачем — а вичем, байдужі гинуть, нероба стає рабом, не лебедіти — але стріляти!

Чим більша мета, тим потрібно осягнути, тим більше праці та витривалості вона вимагає. Проханнями, благаннями ласки чи изолання протестами перед місцями цього світу ще німає наріч не здобути собі свободу. Марослав Тарш сказав, що для виборення собі свободу і здобуття того, що належить по праву, потрібно жіничит та відважних юнаків і мужів. Тому — зборя в єдиний руд!

VII. Сокіл дбає про: народню честь, такіє око, сильні груди, мало слів, багато діл.

Свідомство певня почуття власної національної гідності. Соція не сміє понижувати свого національного імені ні перед ніким. Дбаючи про скіле око та сильні груди, Соція може виступати на воєні й навчувати звички з іншими лише як рівня з рівним. Кожен свого партнером не дорівно, не сміє зазобиґати в його ласка, але мусить працювати й працювати, щоб його дістати і перемати.

VIII. Соція любить — Україну. Поневолени — це найжакливіша хвороба в житті нації. Лицом проти цієї хвороби є любов до батьківщини — до власного народу. В інтересах тих, що поневолюють, є викання морального розкладу серед поневоленних та викликання серед них байдужості до долі власного народу. Але й в найбільш підбогеному народі завжди зогонь національної свідомості — дурна, що прагнемак. Щоб не дати комдивості криши синам нації гуртуватися біля цього вогню, затворюються болотні вогники а великої кули великих слава, що нерідко зводять на манівці краших свіна свого народу та доводять їх будь до загину, або до зневіри — деморалізації.

Соціалство плеяне розуміння й почуття правдивого патріотизму, а високу любов до батьківщини мусить викладати не на словах, але в щоденній мезомітній праці, а беззаставній витривалій відгодоці власних сил, щоб в рішачочу хвилину стати до бою й, не тремтячи за власне життя, віддати його за свободу свого народу. Малою гаслом „ні виса, ні слава“, Соція не чекає за свою любов до батьківщини ні нагорода, ні якогобудь припання. Соція працює не для послуг. Скромно, без галузу та метуши, мусить він аж до смерті йти тер-

нявням шанком до кращого майбутнього своєї батьківщини.

IX. Соція вірить, що працею й адукою здобуває нарід свободу. Посиділа віра без діла є мертвом, постілася й діло без віра, без творчого запалу — недіє і замиврає. Лише живе діло а глибокою вірою а остиним перемогу захоплює все ширші та ширші кола суспільства, приваблює до себе все більше та більше активних борців і об'єднує їх а одну велику цілість. „Оди-ниці ніщо — ціле все“. І це ціле спільним могутнім чином здобуває своему народові свободу.

X. Соція знає тільки один ключ українця: „Все вперед! Все праць!“ Лише „вічний рух — вічний неспокій“ а чинним поступу. Де спокій і самонадоволення, — там починається занепад. Не консервування в старих формах, але беззаставно відшукування нових. Стремління до дисковаліст а основою соціального руху. До ідеалу можливо лише наблизитися. І коли ми наблизившись до нього, осигнувши певну мету, не сміємо дого відпочивати. Знова вперед до салдуночі МЕТИ, що далі неде до ідеалу. „Все вперед — ні кроку назад!“ Без зупинки, бо де зупинка — там смерть.

„Всі праць“, то лише спільний зборницький чин усіх разом веде до мети. Хто йде одишею, дуже легко може бути розбитим і не може провсти осигнути своєї мети. „Всі за одного й один за всіх“, а це мовляве лише на спільному шляху. І чим більше нас стане під один спільний провід, тим більшу силу ми створимо, тим скоріше осигнемо свою мету, бо — „там світ гніється, де світ прикладється“.

Fr. Korhoš.

Mé vzpomínky na Sokil-Batko.

II.

Škoda, že se nemohu podrobněji rozeepisovat o všech významných Sokolích ukrajinských, ač by si toho plně zasloužili, přece však musím věnovat br. prof. I. Boberskému vzpomínku zvlášť.

Nepamatuji se, aby snad br. prof. Boberskému se některá věc sepovedla; jak byl společensky rozto- mímým a sokolsky bratrským, jenž nezná oddechu, námahy ani překážek, tak také dovedl být přínosným tam, kde toho věc nutně vyžadovala. Nebylo jediného oboru, aby nebyl duší jeho. Jemu nedovedl nikdy

čerpáno fyzicky až do krajnosti, nýbrž tělocvíc má této pouze příjemně znávit, abychom pro cvičení se cítili svěžejšími a zdravě spokojenými. Dbal o to, aby všechny prvky byly provedeny vzorně, byl nepřítel „akrobatických“ cviků, za to však trval na tom, aby každé sebelibě cvičení bylo provedeno svěže, s jistou elegancí, klidem a jistotou, v tom spářoval mnohem více, než na polovičatých vrcholných cvičeních. A kdo tvořil ukrajinské návosloví tělocvič- ně? Byl to zase br. prof. Boberský, jemuž tato práce se znamenitě dařila a v ní byl v tomto ohledu nepřekonatelný.

Nejjednodušším způsobem řešil sokolské finanční záležitosti: bylo-li kde třeba peněz, dal své a věc byla vyřízena, bez potvrzenek neb záznamů. Byl to br. prof. Boberský, který dal podnět k zakoupení velkého sokolského letního cvičišťe-stadionu. Neomež- kal jedině příležitostí, jak by získal nové zdroje pří- jmu pro toto cvičiště, a tu lásku k této vynikající myšlence dovedl vítěpovatí všem svým obdivova- tům: nechal natáknouti vkusně pohlednice národ- ního rázu, která každá představovala jeden čtvereční metr cvičiště za prodejní cenu tehdejších 5 korun za 1 m². A opravdu, my mládí jsme mu byli rádi nápo- mcní. Pamatuji se ještě velmi dobře, že přišlo-li někdy k nějaké sázce, pak se sázelo o „metry“: urážka, byť sebeznená, dala se jen „metry“ vykou- piti, převzal-li někdo v tanci druhému dívku, stálo to zcela jistě jeden „metr“ a netrvalo to příliš dlouho, byl jsem majetníkem 20 metrů a při tom jsem ani mnoho netančil! Kdo znal poměry ve Lvově, jistě uvě- řil, že cvičiště toto potřeboval nejen Sokol, ale i celý ukrajinský národ jako soli, vždyť nejrůznější pod- níky mohly se jedině tam konati. — Proto, není-li dnes ještě posemek zcela vykoupen, jest povinností každého Ukrajince pamatovatí na tento velice záslužný čin br. prof. Boberského a jistě byl by zálibě v le- tožním jubilejním roce velice šťastným, kdyby se do- ňkal zpráv, že i poslední metr jeho nadlidského díla byl vykoupen.

Br. prof. Boberský není jen „buřtem“ ukrajinského Sokolstva, jest jeho národním velikánem a čím byl deskoslovenskému Sokolstvu Tyrk, tím jest a na věky zůstane ukrajinskému Sokolstvu br. Boberský, pravím na věky, neboť nehleďte ve svých řadách druhého Boberského, ale řiďte se jeho radami a skutky, tím nejlépe posloučíte celku a jemu způsobíte neskon- lou radost, že poroučíte jete br. prof. Boberského, jenž ukrajinskému národu dal to, co nikdo jiný.

Uskutečněním jeho hesel postavíte mu již nyní ten nejrůznější pomník a ten si přafm právem zaslouží.

Fr. Korhoš

odpovetl, hovorit přesvědčivě a skutky dokazoval to, co téměř všem se zdálo nemožným. Ač to byla záležitost administrativní, organizační nebo tělocvič- ná, svým ojedinelé bystrým postřehem řešil rychle tak těžké problémy, že prostě nestačil jsme chápat, jakou nadlidskou tvořivost a vědomostní převykoval všechny ostatní. Ve cvičitelském sboru jsme obdivovali vždy jeho připravenost návrhu pro každé náhod. cviky všechny měl sepsány do všech podrobností a ještě dnes si často vzpomínám, že vždy nabídal nás k tomu, že nesmíme při společných cvičeních sneb v druž- stvu zapomenati, že tělocvičen nesmí býtí této vy-

„День Українського Сокола“ в Ржевниціях.

27. травня відбувся в Ржевниціях „День Українського Сокола“, влаштований „Укр. Соколом в Празі“ при співучасті місцевих укр. Соколів і Соколяк. Рухомки з Праги (4 сестри і 28 побратимів) приїхали в частині своїх гостей (окремих запрошених) до Ржевниць зявно перед 9 год. Перші кроки всіх прибулих привітали в дворі на цвинтарі, де староста Союзу Укр. Соціалістів за запрошенням побр. П. Цісар поклав виступити на сцені укр. емігрантський мед. Ю. Рабальського, а хор Соколяк відспівав „Журавлі“. Після через місто (зі шкільним прапором Союзу) звертає на себе увагу з боку місцевого населення; не тільки місн Соціаліст, але й гості зразково дотримували поведінку порядку у чотирнадцяти чівках. Час перед обідом минув для сестер і побратимів у приготуваннях до руханових виступів, а для гостей — на прогулянку в лісі. Гарна погода підбадьорувала рухановців. Кожен садиловий потяг із Праги привозив до Ржевниць дашиних гостей на сокільські свята. Після спільного обіду значної частини рухановців і гостей в Ідальні Української Гімназії (кожний з нас мав тут нагоду перекопатися тро добре харчування дітей в гімназійній Ідальні) та відпочинку — були зроблені останні приготування на літньому гриві „Сокола“, де мав відбутися рухановий виступ.

Перша частина свята розпочалася, як було призначено, о 16 год., коли місце почесних гостей шалили в об. директора Укр. реф. реальної гімназії в Ржевниціях проф. М. Хамр, делегати від місцевого „Сокола“ на чолі зі старостою побр. д-ром К. Пражським (з дружиною), начальником побр. Лисим і сираником побр. А. Художилем (з дружиною) та деякі значні укр. громадяни з Ржевниць. Програму руханово-легкоатлетичного виступу виконали: 1) похід Соколяк і Соколяк (з прапором Союзу, 2) віднесення національного українського прапора та відспівання соціалістичного укр. гимну, 3) промова культ.-оск. референта Союзу, 4) адвигон (1934) вправні вільноу — побратимів, 5) вправи сестер і соціалістичного доросту (учениць гімназії), 6) трійковий весі, 7) рухановий образ „Журавлі“, 8) показові ливції легкої атлетики, 9) легкоатлетичні змагання і 10) змагання у відбиванні м'яч „Укр. Соколом“ — Прага та „Укр. Соколом“ — Ржевниці.

Відпочитися перед воцатком адвигонних вправ при-

дільности українського Соціаліста на кордоні і пробилися на майбутні зібрання підтримку укр. сестер і побратимів у Ржевниціях. Гучиння „Гаразд“ і „Наздар“ — відповіли на це присутні, а староста Союзу подякував усім учасникам і гостям — за участь та підтримку.

Вечером тогож дня відбулася в „Гранд Хотелі“ сокільська вечерка з танцями (при джесовій капелі з Добжіховиці). Місцеві українські пані влаштували буфет у власному соціалістичному барді. Укр. національні танці та пісні також не бракували підчас забави. Особливе віднесення у присутніх викликало гарне виконання танців „Коломийки“ (наймолодшими ученицями гімназії) та „Аркана“ (укр. Соколом з Праги).

Останнім потягом тогож дня поверталися спільно до Праги здивовані звороченими й гості, а також зі собою гарні спогади про приємно проведені дні серед найменших українських емігрантів — учениць і учеників Гімназії в Ржевниціях.

З приводу „Дня Укр. Сокола“ в Ржевниціях відіслали, крім „Сокола-Батька“ у Львові, привітні: Чехословацька Соціалістична Громада („СОС“), побр. Я. Трудеж, інструктор спорту на Литві — а. М. Форостенко (Каміас) та ін.

Ржевницький виступ „Українського Сокола в Празі“ мав дуже гарний моральний і матеріальний успіх.

Оповіді Управи Союзу.

□ Від 10. до 31.V.1934. надіслані до Управи Союзу пожертви в кор. ч.: І. На укр. сок. рух на кордоні: др. М. Прокопів 10.—; інж. С. Колубага 20.—; проф. Л. Грабінс 5.—; проф. І. Боберський 325.—; інж. П. Поліска - Кульницький 25.—; інж. П. Цісар 50.— В. На зякувано меча для Соколяк-учениць Укр. Гімназії в Ржевниціях (зібрані від осідків на Ідальні К-ту для влаштування „Дня Укр. Сокола“ в Ржевниціях): 52. — Ш. На „Українській Майдані“ у Львові: С. Чорний 10.—; др. М. Кметь 40.— IV. На пресовий фонд „Українського Сокола“: др. Н. Білик 10.—; С. Чайка 10.— М. Якубовський 10.— Щира подяка!

□ Управі Союзу виключено особливе призначення на успішну підготовку „Дня Укр. Сокола“ в Ржевниціях сестри І. Поняцій та побр. Грабінс Ю., Корчівські

Фр., Сорочі М., проф. Яценевичі та д-рові Я. Якубіському. „День Укр. Сокола“ відбувся з дуже гарним моральним і матеріальним успіхом.

□ III. Згід з Управі Українського Соціаліста на кордоні має відбутися в неділю 9 грудня 1934. у Празі. „Український Соціаліст в Празі“ відгортає на 8-9 грудня соціалістичну академію та вечеру з танцями.

□ Зголошення (з точними відомостями про дату і місце народження, нас, адресу й заняття) членів Союзу до уч. ти в III. вправні Завні Українського Соціаліста у Львові мають бути надіслані найпізніше до 10 червня п. р. на адресу побр. інж. П. Цісара. Відгорта на в-д-ром до Львова повертатимуть свої члени. Начлі і прохартування у Львові (30 VI і 1-2 VII) для членів Союзу — безкоштовно. Пасові справи владгодить вишній член сак.

27-34 Kč 9.-
35-42 Kč 15.-
43-46 Kč 19.-

24-26 Kč 7.-
27-34 Kč 9.-
35-38 Kč 12.-
39-46 Kč 15.-

**Do tělocvičny —
pružné cvičky,
do přírody —
„Trampky.“**

Bata

Do tramppek noste vzdušné
lufové vložky. Kč 1.- a 2.-

З хроніки укр. Соціалістичного Союзу за кордоном.

Управа Союзу Укр. Соціалістичного Союзу за кордоном глибоким сумом поміж нами, що побр. др. **ІНДРЖИХ ВАНІЧЕК**, б. довголітній начальник Чехословацької Соціалістичної Громади („COS“), великий Соціаліст, Славянин і Приятель Укр. Соціалістичного Союзу помер 2.VI. ц. р. у Празі.

□ **Празь (Союз).** 6. V. віпоручник Союзу взяв участь в пластовому святі (день св. Юрія) в Ржевніцях, яке влаштував Союз Укр. Пластівців-Емігрантів (СУПЕ). Тогож дня культ.-оск. реф. Союзу подан інформації про укр. Соціалістичний Комітет Батьківського Комітету при Укр. Пластах в Ржевніцях. 12-13. V. відбулася вуча соціальна прогулянка до околиць річки Салава, де віпоручник Управи оглянув кулір побр. П. 15. V. делегація Союзу взяла участь в з'їзді для заступників комітету проф. д-ра І. Горбачевського. 19-21. V. делегація Союзу (9 побратимів, з них 6 в укр. сою. одностороні і з правора Союзу) співало в делегацію СУПЕ (8 пластуників) взяли участь в святі укр. солідарності в Ліберці, яке влаштувала Філія „Укр. Громади“ в Ліберці. Після цього прапору Філія „Укр. Громади“, величаний поїзд через ціле місто на цвинтар у Рупрехтвіцях, шанування полеглих борців за волю України перед укр. пам'ятником (службу Воєну в званні та ознак) на цвинтарі відправили о. Гошко з Празі), завітали в училище всіх укр. організацій в Ліберці та училище та ін. влаштування — відбулися дуже вродливо. Культ.-оск. реф. Союзу визначили вічасні академії доміну приятельну працю, в які м. ін. вступив ролю укр. Соціалістична в національній боротьбі укр. народу. 21. V. відбулася спільна прогулянка укр. Соціалістичного Союзу на гору біля вод Ліберці. 25. V. Управа Союзу була настановлена містострою на святкуванні до 60. л. Гол. Ог. С. Премієр П. V. Управа Союзу взяла активну участь в „Дні Укр. Союзу“ в Ржевніцях. 31. V. делегація Союзу складала презентації і побажання дирекції Укр. Хи-

ру в Празі між доц. Россиневич-Щуровської в привітні 25-ліття її музичної діяльності. 2-3. VI. відбулася організаційна подорож культ.-оск. реф. і справники Союзу до Пардубиць, де 3. VI. відбулася ширша (з участю укр. громадянства) сесія місцевого „Укр. Союзу“. Двогодшній реферат віпоручника Союзу про „Соціалістична в житті укр. народу“ викликала у присутстві велике зацікавлення. Представили „Самопоміч укр. емігр. в півн.-схід. Чехосл.“ цільно вітати працю укр. Соціалістичного Союзу за кордоном і закликали, щоб всі члени „Самопоміч“ стали укр. Соціалістами. Під час сесії була поширена значна кількість укр. сою. публікацій та листівок. Справники Союзу зустріли і полагодили в Управі гнізда чимало виключних організаційних справ. 3. VI. укр. Союз в Празі взяв участь в пантелі до полеглих борців за волю України в місцевому греко-катоц. храмі. На дочесній карті стояли Союз і Пластуни в одностороні.

□ **Ліберець.** Укр. соціалістичне гніздо ухвалено було заснувати на ініціативу сою. студентів 20. V. в Ліберці після доповіді культ.-оск. реф. Союзу. Організаційне гніздо звалися побр. Михайло Терлецький.

□ **Шембой, Чехосл.** 14. III. в помешканні Укр. Громади відбулася (заходом с. Віри Середина-Сабатинської) ініціативна сесія українського соціалістичного гнізда. Ухвалено заснувати „Укр. Союз“ та вступити до Союзу. Зголосилися 16 сестер і побратимів. Зібрані дані на організаційні справи. Надіслано до Союзу 50 фр. фр. Провід гнізда перебрала побр. Ол. Гриневич.

Спеціаліст дитячих книг
Др. мед. ЯКІВ ЯКУБІВСЬКИЙ
був. сєк. лікар I. чєс. дитячої лікарні, 6. лікар
I. чєс. дит. лікарня на містечковій дит. лікарні
в Празі.
Організує від 8—10 і 14—16.
Praha-Vyšehrad, Neklanova 40.

ОБСАН: V. Prochoda: Naše cesta. — Fr. Kozhoň: Mé vzpomínky na Sokil-Baňko. II. — „Den Ukrajinského Sokola“ v Revněčích. — Zprávy výboru Svazu. — Z kroniky ukr. Sokolstva za hranicemi.

„Ukrainskyj Sokil“ vychádza na začiatku májaca kromě července a srpna. Majitel a vydavatel Svaz Ukrajinského sokolstva za hranicemi. Řídí redakční kruh. Odpovědný redaktor ing. Platon Cisar. — Novinové svazba povolena řed. p. a t. čis. 106.921/VII-1934, podávaci počt. úřad Praha 66. Tissem Al. Filera, Praha-Strahovce.

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

(UKRAJINS'KYJ SOKIL)

ЛИСТОК СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

Число 4 (5).

Прага, вересень 1934.

Ціна 1.— кч.

„У. С.“ виходить на початку місяця, крім липня та серпня. Цей рік проф. в Празі є 10.727.

Передплата на 10 чисел: у ЧСР — 10. кч., за кордоном з перекладом 50. ам. центів.

Адреса редакції та адміністрації: ing. Pástor Ctáslav, Praha-Pankrác, Podlipnoho, č. 1063.

П. Щер.

На III. Ювілейнім Здвизі у Львові.

Відзначаючи 28 червня в Празі для участі в III. Крайнім Здвизі Українського Соціалістичного Союзу, не був ч в стані намалювати собі в уяві бодай приблизний образ перебігу ювілейного нашого Здвизу. Довголітній побут у метрівній соціалістичній ярмі — в чеській Празі — навчав мене поняти „здвизу“, як чогось величавого, бадьоро-міцного і дуже красивого. Не лише всесоціалістичні здвизи у Празі, але й менші по-мітні чи округові здвизи чеського Соціалістичного Союзу значають напруженою підготовкою, бездоганним перебігом та успішними результатами вислідками. В цих здвизах беруть участь зокрема не тільки самі соколи, але також — у тій або иній формі — різні культурні, громадські та інші організації, а особливо — інтелігенція та шкільна молодь. Інституційна соціалістична здвиза має велике моральне, політичне, культурне і господарське значення для населення того терену, в межах якого він відбувається. Кожен здвиз чеського Соціалістичного Союзу став для всіх члнів надзвичайно загально-громадською подією, а всесоціалістичні здвизи мають в Чехословаччині цілодержавне значення і загально-національний характер. У старих греків під час олімпійських здвизів призначалися зокрема поширені політично-громадські виступи та змагання. В добу останнього, напр., IX. Всесоціалістичного Здвизу в Празі ціла Чехословаччина перебувала в стані свідомого і зацікавленого підготовленого, внутрішнього політично-громадського зажерення. Поняття соціалістичної вартості став під час того Здвизу повсюди усенародною вартістю. Вислід соціалістичного побратівства стала для члнів під час того Здвизу насобом для закаріфікування національної єдності.

Умови соціалістичної праці в краю.

Завдячи надзвичайно тяжкій умові, серед яких працюють розвивається і працюють в сучасній добі краєво наше Соціалістичне Союзу, як робив в собі ніхких іспитів щодо перебігу ювілейного Здвизу у Львові. Ще перед самим Здвизом було розвинуто деякі наші соціалістичні гнізда в краю. Політичні іспити в передзвизовій добі свідчили про те, що слід бути приготованими на різні несподіванки. Чимало між прямих побратів не виключало навіть можливість урядової заборони — в останній хвилині — деяких або й всіх здвизових урядових. Краєво наше Соціалістичне Союзу вербується переважно з сільською верствою, а сучасна країна зруйнувала найбільше цього класу українське селянство. І знає, що наші соколи та соколи в краю прийдуть на цей Здвиз тільки навіть з дуже віддалених од Львова місць. Залишачи знаємо для учасників

Здвизу не були дозволені, грошей на залізничний квиток наші соколи в сучасній добі адекватного не мають, а на воєні приїхати до Львова зможуть лише заможні господарі. — „Чи зможуть учасники Здвизу подолати ці труднощі?“ — запитував я сам себе.

Делегація Союзу.

До участі в ювілейнім Здвизі готувалося чимало наших прямих побратів. Але брак матеріальних засобів та інші — еміграційні, кошти, переважно значно зменшили склад делегації від Союзу Українського Соціалістичного Союзу за кордоном.

По дорозі до Львова призначився до мене в Парубицях староста тамешнього укр. соціалістичного гнізда побр. іжж. Володимир Мордкович. У прямих розмові з приводу праці й життя наших парубицьких побратів забули як були навіть трохи бодай надіряти. Зрештою, як було спати, коли цілу ніч зворушаво напружувала свідомість про близький приїзд на рідну землю, до рідного Львова, що в Празі значають малюється в уяві, як щось дуже миле і бажане.

Рідна мова.

Уже скоро за Краєвом почали відіти до нашого загону українські селяни з конями і торбами. У загоні залучала українська мова: всі, що були в селянських одягах, не чулися рідної мови. Як в шкільні довідки, ішли в шкільну загоні також інтелігентні земляки. Я декілька разів переходив через цілий загон, шобувачи розговоритися з українськими інтелігентами. Але вони відповіли мені по-польськи, себ-то на мало зрозумілій для мене мові. Мої співпідорожці від Краєва, дружина залізничника — українця, відповіли мені на українській мові виключно по-польськи і лише перед самим Львовом несподівано для мене зговорили по-українськи, заперечуючи, що є також українською. Переїздив тільки річку в двохування, але мила шкільна мої голосні запити по-українськи на львівських вулицях викладали часом у деяких сільськоземельних помітних заперечення, а зрозуміли, що частина наших інтелігентів на рідній землі навіть адекватного на вулицях мовчати і прилюдно по-українськи не розмовляти.

Перші кроки у Львові.

Ми сподівалися, що вже на львівському дворі знайдемо якісьбудь позначки щодо здвизових урядових початків з учасниками Здвизу, хочаки, зокрема виступи в стрічому на вулиці, радісні обличчя — адлягали господарі і гостей... Проте декілька кроків нам застало, шоби пригадати, що ми не в соціалістичній Празі... Коло входу в двірці зустріли нас два побратими, яких ми

Пропалана табличка в „Двизі“ (УФОТО*, Львів)

самі серед вищої публіки не були б могли розпізнати. Чи відбується Здиґу? — Так! — ривав моєю найбільш турботу сам Голова Здиґового Комітету побр. Карпівський, що разом із побр. Івж. Вагірною мало зустріли нас на дорозі.

У „Народній Гостиниці“ чекав на нас надзвичайно гарний поєд, ривав пригашений чудовими українськими силками. Після короткої соціальної вечірки з побр. Карпівським вивозили нас з побр. Мордванюком нашу вечірню програму відідання лекцій — знайомих із Праги.

Богослуження, відслонення таблиці та пахлади по бл. п. В. Нагірному.

Рано 30 червня відідали ми в товаристві побр. Карпівського домілку „Сокола-Батька“, де познайомилися з членами соціальної Старовни. Після Богослуження в Успенській Церкві відбулося в домі Т-на „Лістер“ крохоче відслонення провизитної таблиці для вивчення полігали українських Соколів у війні 1914-1919 р. р. Побр. проф. Гайдучок розповів нам чимало про діяльність „С-В“. Після відідання деяких найцінніших українських інституцій, музеїв, редакцій і т. д. та обіду вили ми участь в параді на могилі бл. п. Івж. Василя Нагірного, першого Голови „С-В“, де (на Личаківській цвинтарі) поклали ми вінок з вінцотом на само-жонтих стрічках пряснотом від Союзу Українського Соціалізму на вородном. Дальший час аж до вечора забрали в нас оглядки українських стрілецьких могил.

Соціальної Вечір.

Тогож дня о 20 год. відбувся в залі Т-на „Українська Бесіда“ Соціальної Вечір — рагг, на якому представили нашого Союзу залогом привітальну програму, згадуючи м. м. про спеціально надісланій для краєного Соціалізму привіт од українських соціалістичних гіндів в Аргентині. Не виключаючи на незалежну, порівнюючи, сімлість присутніх наших львівських інтелігентів, Соціальної Вечір пройшов дуже цікаво і живо. Я особисто при цій нагоді довго роздумував чому власне наша інтелігенція оминає часом участь в соціальної та загальні руханкові організації. Вглядів на так, немов би значна частина вищої інтелігенції ще досі не розуміла національного значіння систематичного вивчення здорового духа в здоровому тілі.

Головний здиґовий день.

Неділя і ливни була головним здиґовим днем. Урочистий соціальної похід улицями Львова був вродно недоволеній. Краєні наші сестри і побратими не скіли одягнути на себе святочні соціальної однострой (лише ми, гості, були на здиґовій площі в соціальної однострой), а українські соціальної прапори (гіндів) не скіли привозно побачити денне світло. Тову найбільшу увагу звертали ми — гості — на перебіг руханковий зправ (вільноруч) побратимів і учасників та зправ в віночками сестер.

Виступ жінок.

Коли мати на увазі відомі тяжкі умови, серед яких проводили свою діяльність краєні українські Соціалісти, то здиґові зправи сестер були виконані дуже добре. Лише слід зазначити, що послонній начальній відділі повинні звертати більшу увагу на загальну верку відчас зправ. Цілість вигляду жіночих зправ порушувалася різпорядком убранням (руханкові і народні одяги). Деякі руханкові зправи були босоніж, а деякі в запліт. Сидінні багатьох руханочок були завидо довгі, а це також зменшувало можлівість ще ліпшого виконання зправ. Зрештою задало очинена від трани пшца для зправ і задало марканти означення місць для руханочок служили в свою чергу значною перешкодою для вищої бездоганного виконання руханкових зправ.

Виступ побратимів.

Руханкові виступи побратимів були точні та гарні, але видатний руханковий їх вислід був чимало зменше-

ний несподіваним інцидентом щодо самоїльного перервання зправ частинно руханкові. Прокро, що українці на рідній землі дотепер не в стані бути самоїльними навіть щодо власних оркестрів. А ще більше прокоро, що соголом допустили до повстання в їх рядках сумнівів з приводу того чи иншого кроку з боку здиґового провоту і поруч із цим порушили поролок власне там, де він не скіли бути порушений. Не беру тут на себе ролі судді або критика, але замовчувати що описану в щоденній пресі прокору подію було б не по-соціальної. Треба вірити, що ця пригода піде нам усім на користь, бож найбільше вчинило власне на помилках.

Впрани доросту.

Впрани доросту були впрости чудові. Слід зауважитися, як могли так гарно зправити переважно виснажені та наслідком поганого відживлювання нерідко ослаблені тіла.

Закінчення Здиґу.

Руханкова програма Здиґу доповнена була зправками на прикладах, покляло соціальної проруху, дуже успішними руханковими обрадами — танками („Сон Катерини“ і „Чумак“) та ин.

III. Краєний Здиґу показав, що українське Соціаліство в краю успішно виборже всі труднощі та невдоволення іде все вперед для поширення на українській землі соціальної ідеї та для вродовження чину соціальної батька — Івана Боберського.

Серед львівського громадянства.

Вечером і ливни були ми вродо з Головою „С-В“ побр. Івж. Хронюком запрошені на розмову з делегатами Мінк ЖС. Організації — паном Шпоменем. У цій нашій розмові вела також участь знавідська українка Г. Романчук.

Дякуючи привітальній охоті з боку дир. „Маслосоюзу“ — побр. Пали, мав я впремість оглянути впроді підприємства „Маслосоюзу“ у Львові та відідали деяких найцінніших українських громадян. Особливо глибоко вражені залишили в мене заплітні в ЕССД. Матронюлета гр. Андрія Штенцького та львівського Ельскола Івана Бучка.

А незабутні радісні зявлени довелося мені пережити тоді, коли присутні на здиґовій площі українське громадянство вітало бурхливими оплесками і гучними подороженнями делегатів нашого Союзу, що в супроводі Голови „С-В“ побр. Хронюка проходили через міждя.

— „Гарад, правні українці; гарад, наші союзи на вородном; гарад, брати.. побратими..“ — ще й досі в чую ці шкві подороження, подороження братів од братів..

Іван Боберський.

Плаксива верба.

Мого знайомого знали до військ. Тримався горбиво, ходив незграбно, а коли звертався до мене, не знав куди дивитися очима, не знав, що зробити з своїми руками. Завадалося, що він впрости неспотрібний.

За два роки зустріну його на відпустці. Це був уже не той колишній Іван Садорик. Ставить ноги щиро,

не боїться немом би від них могла завалитися земля, рухану рменами вілко — вилучи, що вони йому потрібні та що без них він не може обійтися. Що більше: він тримає груди вперед і дивиться мені просто у вічі, немачь хотів сказати, що цілі Карпати належать йому та що в не мало зправ так повалитися.

«Якеж там пра війську?» — питаю. — «Спочатку було страшно. Я дуже напружений: очима стою, ходити, просто тримати шпю, присідати, підкачувати. Нерас ушає в у рід і потовіє... Але тепер перешкоду нікити широкий рід, піднесу кріса вгору, тримаючи його на кінець ціпів і нірні в раменах. А це не кожний зуміє. Вчили нас перелазити через паркан. Спочатку мені здавалося, що я загину на паркані. По обох боках можливо виставити. Але тепер не боюсь перелазити в через найвищий паркан. Одного разу робили на наступ. Питеро перелазив шворіє ніж усі з цією сотні, а я був поміж них. А всі на буці з крісом у руках і нападком на сині.»

Тоді зрозумів я чому недолугий Іван Садорик долавав тепер поставою й ходом своїм безсумнівно право на дані в гора, що простягалися перед нами. Він уяв умів стояти, ходити, струнко триматися, світло дивитися вперед і вільно рухати своїми нічниками раменами. Водно було по нім, що він тут потрібний і має відвагу кожного, хто йому перешкоджає, схопити своїми руками і винижити геть.

За денний час зустріну я в 1802 році в будинку ланської «Прогіт» — Равок ч. 10. — мужів у испортованих однострах, червоних сорочках, чорних шапочках в шером над лівою рукою, у чоботах із залізнами.

Вони жваво рухалися, звертали до кого хотіли, відважно, розмовляли спокійно та самовпевнено, доводилися так само вільно, як Іван Садорик на небезпечним паркані.

Залітає я одного земляка в «Прогіт»: «що це за ворохобина?» — «Цей чесні сокола» — відповів мій

зайомий. — «Приїхали до Львова і відідууть деякі українські товариства».

«Знаєте» — сказав я до нього — «вони нам Львів навалити, коли так пенно в шпю ходитимуть?».

— «Власне вони анітували» — додав хтось инший — «чи мають українці товариство «Соціл», — бо хотіли би, долали, побачити яку маємо силу?».

На це я зумислив: «А може ми ніякої сили не маємо і не хочемо мати? Можливо лише без сили? Можливо лише горбетися і агинати голову надліво або направо, неначе планська верба над водою?».

В «Дял Укр. Соціл» в Равноцях.

В. Прохода.

Про сокільський впоряд.

Впоряд дуже важлива річ у діяльності кожної руханової організації. Точне дотримання його та постійні зусилля в бездоганному виконанні приписаних впорядом рухів є могутніми засобами до підвищення енергії, безумовного послуху одиниць — начальником. Тому на бездоганне виконання впоряду треба звертати особливу увагу. А начальники сокільських товариств повинні збита про постійне практичне виконання впоряду серед своїх членів, бо без цього годі створити гніздо курних і вишколених руханівців.

У листопаді 1933 р. видав Сокіл-Батько «Український Впоряд». Уловений він коротко, але вповні вистачає, як підручник для начальників сокільських товариств. Лише слід зазначити тут деякі помилки або неточності, яких треба ознакувати при дальшому виданні «Впоряду».

Дещо більше було б вказати його на «Український», але «Сокільський» в Впорядом, бо український може бути не тільки сокільський впоряд, але й інші (напр., військовий — «Муштровий впоряд», пластовий і т. д.). Звичайно впоряд пристосовують до організаційних засад відповідного об'єднання. Коли складовими частинами військовий об'єднань служать рої, чети, сотні, курні, воли і т. д., то і сокільській організації звичайно прийнятий поділ товариства (гнізда) на гуртки руханівців (-чок), яких керують провідники (-ці) гуртка або їх заступники. Недотримання в «Українському Впоряді» вказаних сокільської організаційно-руханової схеми стало причиною деяких зайвих ухваленн від прийнятих організаційно-сокільських засад.

Називаю поділяються на дві групи. До першої належать такі, що виконують негайного та одномаїтного виконання рухів при переході з одної одномаїтної постави всіх руханівців (-чок) до другої. До другої групи належать шаблі, яких руханівці (-чок) в різноманітній та довільній поставі приводяться до одномаїтної або вишкленої при якій (постані) про одномаїтність виконання не може бути мови. Цяк називає небагато. До них належать: «Повірі», «Рівний», «Спочивні», «Свобідні», «Рухлі». Вони не відносяться на запровадження, перерву і взає, а поділяються голосно та більше або менше протично. Інші називаю поділяються на запровадження, перерву і взає та поділяються лише після того, коли руханівці (-чок) зайняли поставу «повірі» або в стані повної уваги виконують певний одномаїтний рух (напр., хід або біг). Тому в «Українському Впоряді» поділ називає: «Повірі», «Рівний», «Спочивні», «Свобідні», «Рухлі» на запровадження, перерву і взає — непереродній та неперотривній. Також цілковито зайве після назви «Рухлі» — вишклення «Обер-нісць». Хет деяким гурткам провідникам це подобається, всея

загалом треба вжити нечужістю показування при переході спина старшини.

На приказ «Обер-нісць» підчас руху — після озвучу «нісць» на ліву ногу робиться лише цілком руху правою ногою з малим занесенням її в лівий бік, а не цілий крок, як вказано в «Впоряді», бо інше руханівці (-чок) не знають роботи зручного завороту «обер-нісць» так, аби в зворотній поставі продовжувати хід з лівої ноги.

Повинні (дефініція) чети в «Впоряді» неясні. Що таке чета? Чи це впоряд чи певна організаційна одиниця в гуртуванні руханівців? Коли чета означає впоряд, то в четній установці може бути не лише чета, як вказано «Впорядом» організаційна одиниця, але гурток і ціле товариство. На них погляд лише не ускладнювати сокільський впоряд запровадження чети, як організаційної одиниці, бо для нескладного називання руханівців (-чок) упорядкуювано для впра, зворотних і руху в ході та білі нема в цьому потреби. Основним завданням сокільської організації є руханівці, а не муштра, а руханівці переводяться не в чети, лише гуртками, цілими товариствами або ще більшими об'єднаннями. Заведення поділу руханівців (-чок) на рої, чети, сотні, курні та под. недоцільне також тому, що останні по своїй організаційній схемі виконують для своїх складових частин різної (певної) схильності впра, а це звичайно в сокільських організаціях не може бути, бо одне гніздо може мати багато руханівців (-чок), а друге дуже мало. Задумати в деяких гніздах і розбавити їх на рої, чети, сотні та под. з одномаїтною схильністю руханівців, призначити для них курносів, робосів, четових і т. д. для того лише, аби пройти вчорашній походом, — неварті. Крім цього в поході руханівці йдуть окремо, а руханівці окремо. Отже і для руханівців треба було б робити подібну розбивку для створення загальної похідної колонії.

Звичайно для сокільського походу впорядкуюються гнізда (а не чети або сотні), об'єднані в похідних чи округових сокільських організаціях. Сокола йдуть окремо від сокілів, так само відокремлено іні сокільський доріст (на поділом на хвонці та дічати) і відріст (ліва). Відносимо до того, як об'єднання походу (гнізда, воли, округи), — впереді на врандіє цього об'єднання з відповідним начальником. Коли походу округи (чи декілька округ), то перед врандією сокільської округи несеться (з відповідною асистом) штакарта округи. За врандією несуться (з асистом) всі прапорці, а на яких йдуть (злучені з поїти) руханівці відповідних гнізд з відповідними (поїтовими) провідниками на чолі. Такий порядок дотримуватися рівном підчас походу при врандіє двох. Тоді вся округи іні окремо одна за

другою, але соколи відокремлено від соколик. За преледію (чи разом із преледією) походять і соціальні гості в одностроках. Рухомки (-чи) звичайно йдуть рядами в чирах, цвістках або вісках — відповідно до складності учасників.

Але повернемося до визначеного „Впорядку“ четового визначення. Власне цього визначення (зопом. м. ви. досить складне) у „Впорядку“ нема, а є лише накази для простих рухів дворян, чого зрештою знову вистачає для вправ руханової організації. Невідомо лише чому введено поняття чети, як організаційної одиниці. Проте і тут не обійшлося без помилок, бо на схематичному малюнку встановлено чоти четовий і хорунжий чомусь опинилися на лівому краї 3-го ряду, а сурнич на правому — 1-го ряду, дарма, що звичайно має бути навпаки.

До наведеного визначення для дворян можливо також зауважити, що нема ніякої практичної потреби мати віддал між 1. і 2-им рядами точно 120 см. Звичайно пренята віддал між рядами на довжину витягненої руки або на один крок. На приказ „В че-гу!“ означені по відчисленні числом „два“ руханки можуть одразу наскочити одини кроком на цю віддал на перші числа.

Ця віддал знову вистачає для того, щоб на приказ „В чирах право (ліво) — рух“ друга дівка могла стати між першою. Можливо також установити руханки одразу в чету (дворян) на приказ „Синий — в чету!“

Докладне подання описів організації сотні, курії, поля, похідної колонії для руханових організацій на нашу думку не потрібне. Воно може стати навіть протикою для заборони звичайних руханових вправ.

Слід також пам'ятати, що в соціальної організаційній схемі нема ніяких отаманів, ані полковників або под. Вони виступають так, як уприсома вартість, соціально ж руханові організації ґрунтують свою діяльність на добровільній вартості, а тому мусять мати як змога менше начальства. Лише небагато провідників із сурничими назвами начальства, але таких, щоб зуміли прищепити своїм побратимам свідомість добровільної та справжньої вартості.

Підкреслюючи велику вартість Українського Впорядку, пропонуємо начальникам (-цям) усіх гнізд нашого Союзу звернути як найбільшу увагу на визначення „Впорядку“ всіма без винятку побратимами і сестрами.

Розвиток гнізд „Сокола-Батька“.

(1894—1933)

Рік	висновок або відомістю	розкритою владою	привласнено діяльність	було	Рік	висновок або відомістю	розкритою владою	привласнено діяльність	було
1894	1	—	—	1	1914	65	—	—	974
1895	—	—	—	1	1915	—	—	—	973
1896	—	—	—	1	1916	—	—	—	1
1897	—	—	—	1	1917	—	—	—	1
1898	—	—	—	1	1918	—	—	—	1
1899	—	—	—	1	1919	—	—	—	1
1900	—	—	—	1	1920	—	—	—	1
1901	—	—	—	1	1921	5	—	—	6
1902	5	—	—	6	1922	52	21	—	37
1903	64	—	—	70	1923	20	13	—	44
1904	100	—	—	170	1924	1	2	—	43
1905	73	—	—	243	1925	13	15	—	41
1906	76	—	—	319	1926	252	—	39	254
1907	54	—	—	373	1927	281	—	42	493
1908	27	—	—	400	1928	137	44	—	586
1909	65	—	—	465	1929	64	20	45	585
1910	136	—	—	601	1930	18	105	—	406
1911	127	—	—	728	1931	22	19	15	486
1912	98	—	—	821	1932	65	14	69	468
1913	88	—	—	900	1933	—	18	—	490

(За „Сок. Вістани“).

Оповідки Управи Союзу.

* 9. серпня 1884 р. трагічно загинув у річці Аах (Тироль) основник Соціалства др. Мирослав Тирш. 50-літня смерть соціального Велетня вгадує українське Соціалство в глибоких шітетках.

* Від I.VI. до 31.VIII.1934. надіслані до нас Союзу помертві в кор. ч. I. На укр. Соц. за кордоном: Імк. П. Смоленко 40.— П. На Укр. Майдані у Львові: др. А. Малю 10.— Ш. На пресоюзний фонд: др. І. Борнославій 5.— Дякуємо!

* Управа Союзу висловила щире подяку побр. Михайлові Терещенку в Ліберці за подарування Союзу 50 метрів олов'яної на руханові сорочки для неметного соціального доросту на еміграції.

* III. З'їзд Союзу Українського Соціалства за кордоном відбудеться в Празі в неділю 9 грудня ч. р. Гнізда, що не зможуть послати своїх делегатів на З'їзд, мають вибрати про спосочасне надіслання кандидатів своїм відпорученням у Празі.

* Соціалістичне українське Соціалістичне ціле Праці відбудеться від 16. ч. м. що неділя між 9—11 р., год. в заліх „Правдого Сокола“ (II. Zind ul.). Там такі жакі нових членів. До інструкторського відділу при Союзі призначені побр.: Боблунік, Гудалів, Дарган, Марський, Корсон, Лозинік і Соропа та сестри Антоновичівна і Погоцька.

З хроніки укр. Соціалства за кордоном.

— Прага (Союз). 6. VI. Союз був виступлений на похороні 6. начальника Чехослов. Соц. Громади („СОБ“) бл. ч. д-ра І. Навічка. Делегація Союзу (8 побратимів в укр. соц. одностроках) взяла участь в похоронному поході та поклала вінок. 26. VI. з'їзд Союзу 2000 прам. виступом (ч. 2) із найкращим портретом побр. І. Водерського. 30. VI.—2. VII. делегація Союзу взяла участь в III. Конгресі З'їзді Українського Соціалства у Львові. 31. VII. Управа Союзу надіслала писемне привітання с. Ренаті Тиршовій в нагоду її 80-літніх народи. 9. VIII. Управа Союзу висловила 50-літню річницю трагічної смерті д-ра М. Тирша відзначити листом до Чехослов. Соц. Громади. I. IX. встановили при Союзі відділ інструкторів руханки.

— Бюрократ, Франція. (3 листа)... просимо о дальшу наділку укр. соц. владі.

— Катмос, Литва. (2 листа)... бажавмо зосенній праці укр. Соціалства як найкращих успіхів... підтримуватимемо нашу соц. працю, як тімлях зможемо... соціалства ідеи нам близькі...

— Сан-Пабло, Бразилія... щиро дякуємо за надіслані соціалістичні видання. Тутешня укр. громада велика, але енергійна та з великим зацікавленням спів-

кує за правдою укр. Соціалства за кордоном. Наближимо ланкою із укр. соц. гніздами в Аргентині та в „Соціалом-Батьком“ у Львові. Організаційний провід перебрав відомий працівник на полі фізичного виховання, дитя, проф. руханки Андрій Фоміничий.

— Буенос-Айрес, Аргентина. Вийшло 2. ч. (за червень) ілюстров. журналу укр. Т-ва „Соціал“ у Південній Америці, що має назву „Український Соціал“. Адреса журналу: Оуур Кузмус — Calle San Martín 66, Buenos Aires, Argentina.

Спеціаліст дитячих хворі
Др мед. ЯКІВ ЯКУБІВСЬКИЙ
був. сек. лікар і. чес. дитячої лікарні, 6. лікар
і. чес. дит. кабінку та ніжньої дит. лікарні
в Празі.
Ордику від 8—10 і 14—16.
Leč. fondy, dr. pojistovna (Lat.)
Praha-Bubeneč, Korunovační z. Tel. 747-72.

О В С А Н: P. Cizak; Na III. jubilejním slávu ve Lvově. — I. Babers'kyj; Smuteční vrba. — V. Prochoda; O sokolstevním řádu. — Rozvoj knižní „Sokola-Batka“ (1894—1933). — Zprávy výboru Svazu. — Z kroniky.

„Українськый Сокол“ виходить на зачатку місяця крім червня а серпа. Майже а видавці Сваз Українського соколіства за брацею. Ріді редакційний круг. Відповідний редактор Інг. Платон Сізар. — Новинка зазва поволена Red. p. a t. čís. 106.921/VB-1934, podávající počt. úřad Praha 66. Tiskem P. Hermann, Praha XII.

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

(UKRAJINS'KYJ SOKIL)

ЛИСТОК СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ВА КОРДОНОМ

Число 5 (6).

Прага, жовтень 1934.

Ціна 1.—

„У. С.“ виходить на початку місяця, крім липня та серпня. Обсяг роф. друк. в Празі č. 10.727.

Передплата за 10 чисел: у ЧСР — 10. кч., за кордоном з пересилкою 50. ам. центів.

Адреса редакції та адміністрації: ing. Píston Císar, Praha-Pankrác, Podlipnáho, č. 1063.

В. В. В. В.

— Все вперед, всі враз! — Вічний рух є нашим законом. Не відштовхуватися байдужими до життя і життєвої боротьби, але постійно йти все вперед до шляхотної мети, яку вказує українська сокільська ідея. Вперед до правди, краси і сили, щоби вільно й всебічно творити краще життя для нас самих і для наших нащадків. Не хочемо мимотіти, але прагнемо — жити. Хто шукає в житті спокою, довілля й вигод, той не живе, лише животі. Хочемо вільно дихати свіжим повітрям, усуваючи з наших шляхів бруд і моральну задуху. Хочемо бути літніми, ніж були ми вчора. Прагнемо не повторювати власних помилок і хочемо оминати помилки наших попередників. Шануючи всі творчі здобутки наших попередників, стремимо як найглибше пізнати нашу історичну минушину. Проте наш шлях веде нас вперед: до нового знання, до нових досвідів і методів, — до будучини, а не до минушнини.

Життя — не забава, але обов'язок і боротьба. Хто прагне повного життя, мусить бути адатним виконувати навіть найтяжчі обов'язки та аміти перемогати в боротьбі за свою ідею. Щаслива та одиниця, що адатна своїм життям і діяльністю творчо і міцно зв'язувати минуле з майбутнім. Соколи хочуть жити для цілого свого народу. Тому на нашу сокільську справу дивимося не як на розривку в хвилини довілля, але як на один із обов'язків перед українською нацією.

Боротьба дорослих людей без мети, підготовки і плану — найчастіше є виявом пристрасти або розбещення. Ми ж хочемо бути панами наших пристрастей, а не їх рабами. Найліпшим ліком проти розбещення є особиста скромність в життєвих потребах і обмеження себе самих для спільної ідеї та справи, що мають метою хосен власної нації. Справною свобода одиниці та взагалу передумовлена добровільною самодисципліною.

„Боротися будемо“ — співають соколи, що не втікають від небезпек і перешкод, але — коли слід — їх навіть шукають. Перешкоди виховують. Звичайно неуспіх нас ліпше навчає, ніж легко здобутий успіх. Перешкоди усуваються боротьбою супроти них, а кожна успішна боротьба передумовлена послідовною підготовкою,

що в свою чергу ґрунтується на витривалій та напруженій праці.

Віра в успіх нашої справи є непохитною підставою нашої сокільської праці. В сучасній добі бракує на жаль багатьом із нас, українців, власне віри в нашу недалеку спільну перемогу, а це часто стає причиною до поширення серед українців взаємного недовіря. Сокільська ж ідея веде нас до непохитної віри в успіх того, що створимо ми самі — нашим спільним зусиллям. А для успіху треба бути вправленими.

Вправи роблять з учнів — майстрів. Вправленим стає той, хто доцільно та витривало вправляється. Вправи дають досвід, знання, зручність. Вправляючись, розвиваємо нашу волю та плекемо нашу силу. На порозі руханкової залі залишають соколи свої забаганки і прикми та слухняно гуртуються навколо свого начальника. Сокільська співпраця одиниць стає могутнім засобом для плекання справжнього побратимства. Прислуговання людям — негідне з поняття гідної пошани людини. Але сокільська засада побратимства веде до духового споріднення одиниць, при якому одиниці служать собі взаємно і витворюють суцільне суспільне середовище.

— Всі враз! — Це не лише спільність інтересів або спільна свідомість потреби об'єднання. Засада сокільського побратимства плекється одногідністю етично-дійних прагнень поодиноких побратимів. Яскраве свідчення про те, що сила ідеї в стані перемоги навіть найбільші розбіжності поміж одиницями. Сокільські вправи амціюють не лише тіло, але і духа. Дух оформлює матерію і дає напрямок її розвитку. Плекання здорового духа в сокільській організації є не менше важливим завданням, ніж плекання здорового тіла.

Виховуючи себе самих у рамках сокільської організації, соколи прагнуть поширювати сокільське стремління до досконалості і серед усіх своїх земляків.

Сокільське „В. В. В. В.“ може стати міцним засобом для гуртування несміслених у життєвій боротьбі та розв'язаних земляків на єдиному фронті.

Naše sokolské župní zřízení.

Důležitost a význam vyříbené stupně zřízení k účelu ovládnutí jednot sokolských Tyrš hnal na počátku zakládání jednot oceňoval a snažil se jít v r. 1863 sestavit zvláštní sbor pro vzájemnost tělocvičných spolků slovanských, předsedou v Čechách a na Moravě. Později - - 1867 konán měl být sjezd všech sokol. jednot. Sjezd ten byl však zkažen. Snahy Tyršovy nabýly určitosti, když uvěřejněl ve svém «Sokolském sborníku» v r. 1868 «Návrh stanov spolku jednot sokolských». Ministerstvo však i tyto stanovy upotvrtilo a spolek zakázalo. Když nepodařilo se sfiditi ústřední spolek jednot, obrátily snahy ku tvoření žup sokolských. V časopise «Sokol» r. 1871 uvěřejněl byl návrh župního řádu, načež v Čechách i na Moravě utvořeny skupiny příslušných žup. Svolivány schůze zástupců k poradám a i uspořádány veřejné cvičení těchto skupin. Toto bylo na Moravě zakázáno. Ale i tyto snahy nesené byly se za cílem, proto upuštěno od dalších kroků a tak zcela umřela práce směřující k zakládání žup. Uvědomíme-li, že Němcům bylo povoleno zakládání žup, sledujeme, že nám Čechům mřelo starým dvojnásobným loktem zákazným. Vlivy rakouské viděly v těchto snahách našich nebezpečí pro Rakousko a proto bránily se tím, že totiž co Němcům bylo povoleno nám bylo zakázáno. Teprve vstupem polianců našich do říšské rady a ustanovením vyrovnávacího ministerstva dr. Krause ministrem vnitra Království Českého uvolněny se politické poměry u nás. Toho bylo použito v r. 1884, podány stanovy župní ku schválení, což se také podařilo. V tomto pamětném roce byla založena první župa na středním Labi — Tyršova, druhá téhož roku župa Študočická. Po těchto dvou zkušebních pokusech zakládání byly župy ve všech zemích býv. koruny české. Zajímavé jest, že při počátku zakládání žup časopis «Sokol» přinesl jen jednu úvahu o župách v č. 7. r. 1884. Když pak župy byly horlivě zakládány, uvěřejněl «Sokol» mnoho zpráv o pracích v župách v tom směru vykonaných.

Zato Prágrův «Sborník sokolský» již od roku 1885 půdnl sledoval vývoj žup, podporuje jej hojnými příspěvky br. Kléma, Malá, Prágra, Scheinera a Vaníčka. Dr. Scheiner hláskal ve svých ročních přehledech vřelou velkou pozornost životu žup.

Široký program práce župní vyříbený ve «S. S.» r. 1885 byl udržován a rozšířen dalšími body. Počten především hlavní důraz na rozumnou tělocvičkovu jako podklad vši další činnosti jednoty působením na jednotlivce. K rozšíření těchto znalostí v širokém obecnstvu doporučují se veřejná cvičení župní, spojená se závody. V pravidelných sobotních náčelních a cvičitelů má se dostat náležitěho poučení v teoretických i praktických znalostech. Do všeobecné působnosti žup mají náležet i župní výstavy. Tito mají být tělocvičnou i ideovou školení a znali celé podstaty sokolství, aby zřetelně svým pobádali jednoty k větší a pevnější činnosti. Župní výstavy mají se především soustředit a pomáhat jednot (zařízení tělocvičny, hřiště a letních cvičišť, činnost výboru, sborů a odborů atd.) aby mohli jim být dobrým rádcem. («S. S.» 1886.)

Společné vystoupení jednot v župě sdružených činilo vždy velmi příznivý dojem na obecnstvo. Všechny župy ve svých zprávách to zjevily. Jak se v župách pracovalo vysvitá z toho, že vznikl všeobecný požadavek, aby i stanovy žup byly jednoty.

Při vzpomínce na 30leté trvání žup vzpomenu bylo již zřetelně práce, kterou za dobu tu vykonaly. Zejména byl udržován veliký počet nových jednot a nových členů. Také počet veřejných cvičení, výletů, přednášek atd. byl neobyčejně veliký, jakým nemohla se jiná sdružení

kulturní vykazati. V některých bodech, jež stanovy župám ukládají, nebylo dosaženo, čeho se právem očekávalo. Tak hmotnou podporu jednotám slabším nebylo možno poskytovat, patrně proto, že jednoty neměly dosti hmotných prostředků. Rovněž i náše a tělocvičnické spolky uměly zcela jednotám a župám. Proto také nemohly župy podivati zpráv, v jakém směru náležel se tělocvičnické ve školách obecných a středních. Ba, ani župy nenalezly pravých prostředků přiměti obec, aby pro své školy stavěly nejvíce nutná tělocvičny. Konečně nedosaženo ani toho, aby jednoty buď samy nebo společně se sousedními pořídaly alespoň každým druhým rokem své veřejné cvičení. Z nových úkolů župních provedeno plně osmionásobně žup. činn. nemilo se uloženo ústřední správě C. O. S.

Velké, či malé župy? Tato otázka byla přetřásána nejen v župách, ale i v ústředí. Je nepochybně významu. Na počátku zřízení župního panoval náhled ten, že malé župy pro práci v nich jsou příhodnější. Později změnil názor ten a uznáno, že župy přiměřené větší lépe a jiné práci sobě vytknutou opatří. Z obyčejných zkušeností shledáno, že malé župy se neovládají. Nevýkazovaly nikdy pozoruhodného kulturního života. Malé župy čítaly se vždy osamoceno, pro větší úkoly neschopnou. Proto změněno bylo usazení výboru C. O. S. a z nejmenšího počtu členů 2000, z nich cvičičích 500, zvýšen počet členů na 3000 a 500 cvič. Ještě později projevováno náhled, že župy mají mít nejmeně 5000—6000 členů. Je pozoruhodno, že takové hlasy ozývají se z Moravy, kde nejvíce zakládány župy malé, jež plně se neovládají. Na Slovensku také zakládány byly župy malé pro příčinou vzdálenosti jednot a rovněž zde malost jich nepřispívá tou měrou k plnému rozvoji větší sokolky, jak by bylo si přáti. Pravda jest, že velké župy nemohou osobní styk a jednotami udržovati, nedostatek ten však lze nahraditi návštěvami důvěrníků a četnými schůzemi, v nichž by činnosti župní svou přítomností mohli styk ten udržovati. Velké župy jsou si soběstačné po stránce správy, tělocvičnické i vzdělávací. Jen z velkého počtu členstva lze vybrati potřebný počet činných a opatřiti dosti prostředků hmotných, aby obtížiny byly potřebné správy, náklad na školy cvičení a obecní, náklad na vydávání věstníku žup, poskytování podpory hmotné atd. Ve čtvrté desíce trvání žup přibyla ještě další nová práce, spojená s důležitým úkolem moci rozhodli a dozoreli. Právo zasahovati do osudu jednot a členůva jich. Spory, které vzniknou z poměru jednot a župy, výboru jednoty i mezi členy a výborem lépe se vyřídi rozhodli moci župy, než diti se může v jednotlivých zemích. Toto nové zřízení se osvědčuje a způsobuje nám více důvěrným klidu v jednotách a sňahuje nám možnost sledovati i samo hospodářství v jednotách. («S. S.» 1921 a 1924.)

Zřízení župní dočkalo se padesáti let svého trvání. Za tu dobu převládli jsme se, že v každém ohledu se osvědčilo. Kdyby župy byly založeny v prvních dobách, kdy o ně usiloval Tyrš, dnes mohli bychom s velkým uspokojením přiblížiti k dílu, jehož výsledky by byly zajisté překvapující. Mnoho záležitostí bude na všech činnostech župních i obkrožných a ovšem též od vedoucích jednot, jak se bude uvěřeti další činnosti a práce zřízení župního. Organizace jeho má mnoho předností a úkolů, které (boudou-li náležitě využitkovány) přinesou nám mnoho dobrého ovoce. To bude spočívat v tom, že podalí se všechny jednoty připojití k práci, směřující k povznesení všech příslušníků k takové výši dokonalosti, která bude pevnou zárukou národa, jeho svobody a schopnosti jí hájiti a obhájeti.

Привітка редакції. Повну статтю написав спеціально для „С.“ староста „Соколів“ в Кошиці та очесний староста Тернопольського соку. округу побір, А. В. Прагр. Справні організації соку. округу присвячуватимемо надалі особливу увагу.

Постать нашого національного проза, славного гетьмана України Івана Мазепи представлена була в журнальній універсумі Зв. Станом у пересні м. на сцені чеського Національного Театру в Празі в опері П. Чайковського „Мазепа“. На обрешках (на І. дні): ліворуч — Мазепа і Кочубей, праворуч в скарі — Кочубей дорібно Мазепі, в доліні — „Гулак“.

(Фот. інж. К. Теодосію, Прага XI, Руска 6).

Чимало людей усього часу часто руханку з спортом. У дійсності це відмінні справи. Руханка означає гармонійно-всесторонній розвиток цілого тіла. В соціалістичній системі руханки всі вправи сполучені так, що м'язи цілого тіла поступово і рівномірно беруть участь у вправах. Соціалістична руханка збагачена про те, щоби легше, швидше, а разом із тим і справний кровообіг нормально функціонував. Починаючи з найлегших вправ, стремить руханка до поступового зміцнення сил в усіх м'язах та до вирівнювання тіла до легких і крутих рухів. Соціалістична руханка не має на меті спеціалізації у виконанні, мовляв, з характерною досконалістю окремих рухів, наприклад, на дриблингах, а т. д. Тому при руханковій соціалістичній змагальній одержують нагороду лише ті переможці, що виявили свою вирівненість в усіх галузях руханки, починаючи з вправ вільноруч і легкої атлетики аж до вправ на приладах.

Зовсім інше явище спостерігаємо серед більшості галузей спорту. Підчас прилюдних спортивних виступів бачимо як переважно „реорджені“ або просто зарібники, для яких спорт є професією. Залежні від більшості від ласки — власних своїх меценатів і відвідувачів спортивних стадіонів, такі змагання адсоналізуються лише однобічно в певній галузі спорту. Про всесторонній та здоровий розвиток тіла тут здебільшого не може бути ніякої мови. Наслідок такого однобічного тренінгу звичайно сухий, а в „реорджені“ стають з часом інваліди. Найбільше шкідливим для здоров'я, а разом із тим і найбільше поширеним у сучасній добі спортом є конний м'яч. Посліди соціалістичної руханкової товариства самі підтримують деякі галузі спорту (напр., плавання, лежцятарство, їзда на коні, ситікаса, відбивання та ін.), — щоби тільки вони мають остерігати своїх членів перед перебільшення захопленням конним м'ячем. Щоб спорт здебільшого занепадає, про те шанувальники руханки, дбаючи про гармонійно-здоровий розвиток цілого тіла.

Другою дуже важливою притметою соціалістичної руханки є її колективістична природа. Соціалістичне товариство стремить до фізичного адсоналізвання своїх членів, щоби ця шляхом піднесла фізично цілу націю. До руханкових вправ Соціалістичне товариство залучає всіх: мужчин і

жінок, молодь, дітей і старших віком осіб. Розділені в різних дружинах усі можуть в соціалістичних товариствах як найдоцільніше для себе вирівняти.

Коли в спортивних змаганнях беруть участь звичайно одиниці-індивідуї в окремій спортивній галузі, то соціалістичні руханкові виступи мають масовий характер. На родинках найкращих виступають тисячі й десятки тисяч руханків і руханочок, що перед очима глядачів реорганізують цілу систему руханки в усій її різноманітності, але поруч із цим — носійство та гармонійно.

Третьою найважливішою притметою соціалістичної руханки є її національно-етичний характер. Майже кожний культурний народ має свою руханкову систему. Загально відомі, наприклад, шведська, німецька або данська системи руханки. Серед слов'янських народів поширена Тарновська соціалістична система. В цій системі фізичне виховання невіддільно пов'язане з вихованням національно-етичним. З гаслом „мі ласка, ані слава“ стремить соціалістична руханка до виховання кмітливих, міцних і відважних борців за краще майбутнє своєї нації.

А спортивні товариства мають звичайно інтернаціональний характер і найчастіше пов'язані навіть інтернаціональну термінологію. Національно-етичні моменти не є дриблингами в спортивній діяльності. Чинність спортивного змагання має високі індивідуалістичний характер. Коли спортивний індивід стає інвалідом, про нього всі забувають. А чим більшу славу має певний змагання, тим більше треба йому платити, бо інше від нього до конкурентів, ба — навіть чужонаціональних, спортивної організації.

Соціалістична ж руханка в гасло „однина ніщо, ціле — все“ стремить до поступового створення ліній в усіх відносинах нових поколінь власної нації, а це досягається лише вправями. Добровільна кмітливості, безкорисна праця для кращого майбутнього свого народу, організоване зважені воли нації в її боротьбі за свою правду й свободу — служать основами виховання руханків.

І в оцінці коротких радів бачимо на, що завдання руханкових і спортивних організацій відмінні. Спорт — це ще не руханка.

І. Воверський.

Чорний кружок.

— „Гравці вже соняються. В руках мають дерев'яні гризуді. Такої гри я ще не бачив. Програма виступу: білі ворота — це Вінніпег, сині — Едмонтон. Далі подані окремі правила гри. Виграє та дружина, що перебіє більше разів кружок ворота протиняків. Ворота на обох кінцях льоду дуже низькі.“

— „Це гавіка на льоду. Гринці невеликі, довжиною 60 метрів довге. Ворота висотою 1,20 метри і широтою метра широкі. Воротарі мають спереду грубий, ватований панцир. Вони рівномірно на сонці. Двоє з них на середній льоду починають два гравці гру „кружок“. Білий гравець відбиває чорний кружок до своїх співгравців. Біла дружина буде відбивати кружок, щоби вилетів сині ворота. Погоня.“

— „Ого! Він синій відбив кружок до своїх. Той кучерявий відбиває кружок по льоду наперед себе, немаче хіт бачиться горіхом. Подивіться далі. Сині наступають. Той високий гравець скрізь забігає.“

— „Ніщо в цього. Білий гравець в погоню обліває одних. Уже білі наступають. Сонці хрипотять по льоду. Сині ворота в небезпеці.“

— „Сині відбиває. Пасивімо. Сині жемуться на білі ворота. Цей худий не жартує. Білий воротар дістає кружок у праве рамо.“

— „Але відбиває. Кричів, коли всі кричать. Білі гравці впадають немаче расові, сибірські корти. Слава!“

Проф. Іван Воверський.
(Фот. у Вінніпегі в Канаді).

— „Ця гала гукає: слава! Тут понад 6000 глядачів.“

— „Амфітеатер“ — найліпша гала до соняків у Вінніпегі. Відштучний. На лужках стоїть коло 300 електричних ламп. Світить ліпше ніж сонце. Куди гравці рушуться, нема тіні.“

— „Таких соняків я ще не бачив. Певні себе, немаче в зарослях на льоду. Ніхто ще не впаде. Гавіки біють все здолають, щоби поцілиту кружок.“

— „Канадівська молодь любить гавіку. Це блакитна гра. Пять гравців утворює по льоду проти пяти. Гравці конної дружини, як шальці на долоні. Не спаряться і не шодить собі взаємно, але кооперують. Блакитно себе взаємно підтримують, коли наступає протиняк. Чорний кружок може представляти обов'язок, який треба виконати спільно зусиллями. Бачимо на власні очі, як вигадано співвідповідальність і співпраця. Добровільна кмітливості для спільного успіху. Похвалено кожного, хто успішно та своєчасно виконав свою працю для кося громади... Але власнімо... Слава!“

— „Гра йде швидко вперед. Напрямо шквалі закіниться. Знову жемуться сині ворота. Суддя синих. Кружок вилетів з рами лід.“

— „Білий воротар відбив кружок од себе гавік. Тенер білі перебіли в блакитній наступ. Буралий сплеск. Що це?“

— „Кружок перебіє сині ворота. Слава!“

О. Ю. Федькович.

(* 1834—1934).

100-літні народні (XVIII, 1834) відомого українського поета і народного будителя великої Буковини — Осипа Юрія Федьковича прагнуть всім українцям образ вічного сина карпатської Буковини, для якого життя утворювалося в стремління до свободи. Немов вітальні слова — сокіл, прагнучи Федькович вітати дитячі понині легенди і це прагнення своїм мастецьким словом плівав серед земляків.

Прагнучи на 7—9. вересня ц. р. в Чернівцях урочисто вшанування столітніх народних поета було румунською владою заборонене. Там таки було заборонене і „Українське спортивне свято на Буковині“, підготовлене укр. спорт. товариством „Добуш“ і „Комітетом для вшанування пам'яті О. Ю. Федьковича“.

З життя укр. Соколів на чужині.

— *Пардубіж*. Загальні Збори укр. сок. гнізда відбулися 23. вересня. Склад Управы: інж. В. Мордванів, староста; Д. Кларський, заст. староста; М. Яно, справник; Мерецьук, заст. справник; Ф. Дворняк, начальник; І. Назовко, заст. начальника; В. Сімонца, культ.-оск. реф.; др. К. Могала, заст. культ.-оск. реф.; А. Процак, господар і П. Андрусів, скарбник. Ухвалено окремий румунському і відомому діяльності гнізда. На конти гнізда побр. В. Мордванів узяв був участь в III. Зданні у Львові.

— *Радзівіж (Гніздо)*. Провідницю соціал-учениць Півняй обрало с. Яришу Тимофію, містопровідницею с. Віру Грушевську.

— *Буенос Аїрес, Аргентина*. В сучасній добі Укр. Рух. Т-во „Соціал“ у Буенос Аїресі має 70 членів, „Укр. Соціал“ в Кордобі — 18 і в Ла-Платі — 16. Наслідком загальної кризи і безробіття значної частини членів діяльність наших гнізд значно ослаблюється матеріальною скруттю. Журнал „Український Соціал“ почав виходити в травні кіс. на зібранні серед побратимів скромні засоби.

Оповістки Управи Союзу.

* Від 1. IX. до 30. IX. надіслані до каси Союзу пожертви в кор. ч. I. На укр. Соц. за жорданою: інж. С. Прокопович 40. — П. На прес. фонд „У. С.“: др. М. Ліцота 5. —, др. О. Ольшеський Ю. — Дружкою

* Румунська академія та соціальні вечірні (в рамках III. Зданні Українського Соціалізму на жорданою) відбулися в Празі в суботу 8 грудня ц. р. За інформацією звертатися на адресу справника Союзу побр. інж. В. Даратана (Praha-Smichov, Holeškovna 146).

* Соціальні справи українських соколів в цілої Празі відбуваються що веділі між 10-11^{1/2} год. в залах „Прагського Сокола“ (II, Zitná ul.). Там таки вписи нових членів:

* Річні звіти надішлють гнізда до Управы Союзу найпізніше до 1. грудня ц. р. До цього речення мають бути також надіслані до каси Союзу всі грошові зобов'язаності гнізд (членські вкладки та належність за часом „У. С.“ і членські виклади).

† Стахій Стеблецький

У вересні кіс. втратило Українське Соціалістичне одне з найкращих своїх провідників, почесного члена „Сокола-Батька“ і Голову збірничого комітету для винесу „Українського Майдану“ у Львові — надрадника Стахія Стеблецького. Нашу глибоку пошану до незабутнього Покійника висловлює як найкраще більшістюю жертвенністю на винесу „Українського Майдану“ у Львові.

Покартки надіслати до Земельного Банку у Львові (вул. Слов'янська, 14) на конто ч. 500.170 з приміткою „Викуп Українського Гароду“. У ЧСР. можливо також надіслати складанцю Союзу ч. 10.727 (Связ Українського Соціаліста за hranicemi, Praha) а приміткою „Укр. Майдан“.

Спеціаліст дитячих хворіб

Др. мед. ЯКІВ ЯКУБІВСЬКИЙ

був. гвд. лікар I. чег. дитячий лікар, д. лікар I. чег. дит. лікарка та німецької дит. лікарки в Празі.

Ординує від 8—10 і 14—16.

Leč. fondy, dč. pojišťovna (Zat.)

Praha-Bubeneč, Korunovační z. Tel. 747-72.

ОБЪЯВ: „V. V. V. V.“ („Vse vpered, vse vraz“). — A. V. Prágr: Náše sokolské žurnál zřizení. V. P. Prochod: Tělocvika a sport. — I. Bobers'kyj: Černá koule. — O. J. Fedkovyč (*1834—1934). — Ze života ukr. Sokolů v cizině. — Zprávy výboru Svazu. — † S. Steblec'kyj.

„Український Соціал“ виходить на закінчу місяця кромь червенея з зроста. Майже і видавці Связ Українського Соціаліста за hranicemi. Кси редакційні круж. Одрповідний редактор інж. Платос Члаар. — Новинová саща поволеня ред. р. а т. čís. 106.921/VII-1934, подіваєт пошт. дівад Praha 66. Тіскром F. Hermans, Praha XII.

Все вперед, всі враг.

УКРАЇНСЬКИЙ СОКІЛ

(UKRAJINS'KYJ SOKIL)

ЛИСТОК СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОМ

Число 6-7 (7).

Прага, листопад—грудень 1934.

Ціна 1.—кч.

„У.С.“ виходить на початку місяця, крім липня та серпня. Об'єкт роф. зрощ. в Празі 2. 10.727.

Передплата на 10 чисел: у ЧСР — 10. кч., за кордоном з пересилкою 50. ам. центів.

Адреса редакції та адміністрації: Ing. Pístou Čísar, Praha-Pankrác, Podlipného, 2. 1063.

III. ЗВИЧАЙНИЙ ЗІЗД СОЮЗУ УКРАЇНСЬКОГО СОКІЛЬСТВА ЗА КОРДОНОМ

відбудеться в неділю 9. грудня 1934. в залі „У Вацлавських Лаві“ при Дітріховій вулиці в Празі II з слідуєчим порядком:

1. Відкриття Зізд
2. Звіт
3. Вибори Управи та Комісії
4. Візкучі справи та візні внески.

Відкриття Зізд точно о 10. год. О 9. год. там таки відбудеться спільне засідання Управи та Ревізійної Комісії Союзу, на яке запрошуються підпоручники поодиноких з'їзд.

Згідно постанови Управи Союзу та з огляду на вагу сучасної хвилі провідним гаслом щогорічного Зізд буде: „не словами, а ділом“.

Управа Союзу запрошує на Зізд усіх сестер, побратимів, прихильників Сокільства та все українське громадянство в Празі.

Іван Воверезький.

III. Зіздіві Українського Сокільства за кордоном.

У році 1914 відбувся у Львові перегляд українських руханкових і тіловправних товариств. Перед глядачами виступали члени і членки сокільських товариств, січових стягів, пластових гуртків, змаглових об'єднань і стрілецьких куренів. Вправи на майдані та похід через Львів переконали були громадянство, що українська руханка приймає до одної мети, а саме — до зміцнення сили українського народу.

Головною підставою фізичної сили людини служить здоровля. Хоровита людина не є міцна. Хто ж міцний, є звичайно також здоровий. Щоби успішно поборювати життєві труднощі, треба стало зміцнювати здоровля. Наші м'язи, нерви і мозок мають бути в найкращому стані здоровля, сили, витривалости і загартованости. Здорове тіло успішно переносить напруження, алідні та тугари.

Здоровля і силу тіла найкраще плекемо руханковими вправами. Доцільною руханкою — що найменше три новні години тижнево — відсиджуємо м'язи і нерви, гартуємо ціле тіло та плекемо волю.

Умовини життя не дозволяють одиницям стоїти відокремлено, а вимагають найтіснішої алуки. Тому люди зосереджують свої сили та надають своїм спільним зусиллям розумну й доцільну мету.

Руханкові товариства, що плановики вправами вишколюють силу, аручність і витривалість своїх членів, створюють серед учасників вправ дух порозуміння і єдности. Кожний, хто довго і стало вправляв у руханковому товаристві, знає з

власного досвіду, який шлях веде до справнього побратимства і до правдивої карности.

Карністю збільшуються сили одиниць, бо вони зосереджуються і зростають в міру алуки що раз більшого числа учасників руху й спільної справи. Це неначе лавина сили, що росте в малолі сніжинки в міру того, як вона котиться, збираючи що раз більше сніжнок із собою.

Український нарід потребує сили, а то сили одиниць і загалу — суцільного гурту, що лучиться з одиниць, як лавина зіпльнується в маліх сніжнок. Такий суцільний гурт, немов та лавина, набрав роагону і, зосереджуючи в потужному русі всю свою міць, торощить всі перешкоди, що повстають на його шляху.

Українці мають плекати і гартувати свої сили, щоби своєю збірною силою дорівняти іншим народам і навіть їх перевищити.

У році 1934 відбувся у Львові знову перегляд тілесного виховання, який влаштувала сокільська організація на „Українському Майдані“. Прилюдний виступ українських сокілів виявив, що праця йде серед надзвичайно тяжких і понурих відносин. Ворожі впливи хочуть спляти розвиток єдности і побратимства. Відносини такі, що часом захитуються і провідники, а тому треба зібрати цілу свою розвагу, аби втримати напрям до головної мети.

Цією метою є сила одиниць та алука міцних одиниць в єдну, карну та зосереджену силу народу.

Здоровий та міцний український нарід — це мета, до якої стремлять українське Сокільство.

Будьмо готові.

Гасло це? Ні, — конечність. Тверда, неугнана конечність кожного і всіх хто хоче жити і хто має в собі ті волеві перші до астороннього безмежного розвитку й потуги. Величеські дари природи, обособлені в творі „по образу і подобию Божому“ творіння, у творі, якому їм є людина, вінець творіння, повинні і мусять відповісти наразі тому на жемі величеському завданню поставленому перед нами різною мовою від дня нашого свідомого вступу в світ, що „жмєналізує боротьбу“.

Так. Боротьбу. Усьому на землі живому є це обонучий закон. І людина, як почток розумного живку буття, стремить до одбуття рівногугу в життєвому процесі, стремить до витвору певних життєвих форм, даєть усьому можливість гармонійно-організованого характеру. Родина суспільність, інші державні творчєсть — все то жмагає певного напруження наших духоня і фізичних творчєх адбіностей, які в свою чер-

гу відновляють свою призначенню в такому розмірі, в якому ступні розвою вони знаходяться.

Життя не знає застою. Залишай його закон — рух. Неугнальність цього закону накладає і на нас обов'язок вічного руху. Рухомий й удосконалення наших духоня — у гармоній і фізичних — адбіностей дасть нам сиромого стоїти на чолі життєвого руху, знаєшеть нам спанувати всіма тими складними і необідними проблемами, які в основаню передумовою вічного руху. Інакше — бути готовим! Готова характером, як передумовою чини. Вути готова фізично, бо тільки сильне тіло адбіне восприймає життєві виконки у всій повноті. Будьмо готові серієм і вноди на кожній ділянці життя, при кожному нахалі конечної і остаточної вишної виконки, яку ставить перед нами наша повенелена і прагнуча дозволена Батьківщина — Україна. Готовість та кується в організованих вивах, гаслом яких є воля й рух, під сиблянми молодечим прапором Соціалізму.

В. Дараган.

Не словами, а ділом.

Кожному з нас безперечно відомо, що адпроче суспільство дбає найбільше про національні виконки своїх членів щодо єдності, карності, самодіяльності і творчого воступу на різних ділянках культурного розвитку. Дбає тому, що хоче забезпечити їмунанню та розвиток не тільки для себе, але й для дальших своїх поколінь.

У сучасній добі порушена справа став для багатьох народів питанням — „бути або не бути“.

Квола вярівність, перебільшена чулість, балакучість, аречення внаслідки творчєх напруження і боротьбою, або просто „хуторанськї“ ідеали життя — сучасну людину вже не можуть приваблювати. Сучасна доба потребує характерних мужів діла, не — слова. Повенення вжором для наводобованню служать слодини всебічно розвинені муж - воїни: міцний духом, думний тілом, загартований для боротьби і виконаний для творчого виконання й праці.

Серед апаратизованого суспільства найбільше всього звичайно турбуються одиниці про особисті вигоди, становища і заслуги, негугючи різноманітно обов'язком перед власною нацією. Такі одиниці вважають порожню балаканину на службу своєю народом. А в дійсності мають відрітотична балаканина залезається звиче лише балаканином, посылкам слово не вертєтьорється в чин.

Державні народи мають чмаало засобів для втримання своїх членів у карності, єдності і творчо-активній співпраці.

Недержавні народи свої адбуття можуть аладчувати лише добровільному і суцільному аосередженню

всіх своїх творчо-активних гуртів і одиниць. Недержавній вярді не сміє бути марнотратним: кожний його свідомий член потрібний і вартісний, воля він виконує свій обов'язок на відповідному — до його вугу, знання й праведності — місці.

Кожна одиниця має чмаало можливостей для виконання свого обов'язку перед нацією та батьківщиною. Але передумовою успішного виконання якогубудь обов'язку служить насамперед попередня підготовка. Учесь, що не вяралне в своїй галузі, вінна не стане вяралним майстром. Звину рішалоучим чинником служать діло, не — слово. Треба постійно бачити перед собою найвищу мету і до неї пржмувати конкретними адбуттями.

Вяраленість годі адобути фактовою. Вяраленість увалежена рівном і самодіяльністю. Розв'язуючи себе і свою вяраленість в певній галузі, людина прагне до найбільш можливої досконалости.

Свідомо свого обов'язку одиниця постійно дбає про те, щоб кожній знані могла своєю народомий відповісти на ділі: а на належному мені місці. А це власне ароводять „Соціал“.

Соціаліська справа — це школа життя і праці. Гартуючи дух і тіло, Соколи прагнуть стати всебічно розвиненими членами того єдиного і великого цілого, що називається власним народом.

Соціаліська справа — це обов'язок і служба своєю народом.

І вярешті — це добровільне й свідомо-планове гугуння себе до найвишого ступня аерного духа над тілом, що веде до правди, свободи й вяркє.

Надзвичайні Загальні Збори Сокола-Батька.

У наділю 14. жовтня ц. р. відбулися у Львові Надзвичайні Загальні Збори „С-В“, скликані в зв'язку з відомим інцидентом, що мав місце 1. липня ц. р. на III. Крайовому З'їзді Українського Соціалізму.

Збори відкрив Голова „С-В“ побр. їм. Михайло Хронюк короткою промовою, в якій відкреслив нагу знані та повороза присутніх союзієм розв'язати цілу справу. Подія на III. Крайовому З'їзді аналала допускати ралу соціалістичної організації та створила відносина, серед яких неможливо успішно аранцювати. Тому обов'язок Зборів аисувати положення і одоронити відносина в Товаристві. З цілого аперного положення можливий два виходи. Або Збори рішають, що вину за інцидент поносить Старишина „С-В“ і тоді Старишину треба усунути. Або Збори стануть на становищі, що інцидент означив накарні гнізда і зайнуть старота винувати відповісти стянковиче. Іншого виходу нема і тому Старишина відрату склади свої мандати перед Зборами.

З черги побр. Голова ствердав, що Надзвичайні Загальні Збори аравосильні рішають у всіх справах, та арештає гостей, аредставників преси і аналгати. На аналіччому аналіччому Зборі, що протігом літа 1934 р. скверть виконана в районі Соціалізму двоє духи заслужили Сокола, членів Старишин „С-В“, а саме 4.VII. побр. Карла Станіслава Лакрива, хорунжого „С-В“ та побр. надрадника Станіа до Остоє Стеблєвського, почтенного члена „С-В“, був. аступивши Голова Т-ва

і доволітного Голову збирального Комітету аинуна Українського Майдану.

Паметь померших членів ушанували Збори однокваліфікованою мовчанною в посталі „поаір“.

Далі побр. Савки відчитав протокол в останніх Загальних Зборів „С-В“ а дня 22.IV. ц. р., який Збори аривали без аніа.

Побр. Голова відчитав телеграму з Праги, що в тій знані аналал від Старости Союзу Українського Соціалізму за аордоння.

Справники „С-В“ побр. Беген Благітєв відчитав докладний ааір в III. Крайовому З'їзді, асбично аисовуючи всі аодї на З'їзді та його підготовку.

З черги Голова відчитав для протоколу в справі інциденту, аналічний Головою Збирального Комітету побр. Олександром Карлівським і аналічником „С-В“ побр. їм. Ярославом Благітєвом.

Після ааірія відбулася широка дискусія, що оберталася головно довкола інциденту. Звечерили при тому й інші справи, аажливі для цілого українського громадянства.

В дискусії м. їм. аисловалися побратами їм. др. Конов в „С-В“, Дунай в Перемишля, др. Муцій в Олександр, їм. Палій в „С-В“, др. Дзєрґач в „С-В“, проф. Гайдуць, мр. Яаїа в Стрий, М. Пуцак — Соціал Закарпаття, Лисий — Соціал Личаків, проф. Корчівський — Галич, Білан в „С-В“, Карлівський та їм. Благітєв.

Всі промови на виступах між Києвом і Стрижем дуже строго осудили інцидент.

На заквітці в дискусії відповідала членка Старшини пообр. Карпівська, інж. Вєлітєва і Р. Ковач.

Після дискусії пообр. Голова поставив Загальним Зборам внесок на ухвалення довіри Старшині „С-В“, що було ухвалено величезною більшістю голосів. Проти довіри голосували (в 135) лише 4, а стрималися від голосування 11.

Після ухвалення довіри Старшині „С-В“ і наради Старшини, остання запропонувала Зборам резолюції, від ухвалення яких уникнула прийняття напад своїх мандатів.

Над цими резолюціями відбулася коротка дискусія, в результаті якої Збори резолюції ухвалили. Проти резолюцій заважило 3 голоса, а від голосування не стримався ніхто.

Зміст резолюцій слідуючий:

Незалежно від мотива, які свідують частину Союзів до жалюгідного виступу підчас Соціального З'їзду 1. VII 1934 р., Загальні Збори стверджують, що такі засоби недопустимі у нашому Соціальному Товаристві. Недопустимими є в інтересі добра Товариства, щоби однини чи гурт винесли з такої нечужої спосіб та прилюдно своє недоволення, замість докласти своїх прав статутно прийнятими засобами. Наслідком того Загальні Збори Союзу-Батька осуджують в цілому рішуче жалюгідний виступ неадієкційованих членів, спрочинивши бунту, та на-

словлюють нове довіри до проводу Союзу-Батька. Загальні Збори доручають Старшині Союзу-Батька повести супроти неадієкційованих членів згідно з приписами статуту.

Загальні Збори як знак осуду інциденту на Ювілейному З'їзді та скарплення соціальної організації, рішають перевести в ювілейному році збільшену збірку на український майдан, щоби таким робом дати наглядний доказ здорової реакції проти всяких спроб ослабити соціалістичну ідею. Загальні Збори доручають всім соціалістичним організаціям і членам виступити в цьому році позитивні дії на вису українського майдану. Загальні Збори вказують українським громадянам вступити в членів Соціальної організації.

Загальні Збори доручають Старшині Союзу-Батька надати нову Соціалістичну відзнаку, яку будуть надавати членам щодня після 6-місячного часу та дефіцитного прибутку.

У внесках і апелятах делегати порушили цілу низку важливих справ і ухвалили слідуючий внесок пообр. Дунаєв і Пережешак:

Загальні Збори доручають Старшині Союзу-Батька обґрунтувати та поширити „Соціалістичні Вісті“ і перетворити їх в ідеологічний орган.

Висхідні Загальні Збори вказували пообр. інж. Палій прийняти напад місце в Старшині „С-В“, якого він був арештований на Пресовій Конференції, що пообр. інж. Палій виконав.

(За „Соціалістичними Вістями“).

3 життя укр. Соколів на чужині.

* *Прага.* Спільні справи побратимів із цілою Прагою відбуваються кожної неділі між 10-11^{1/2} год. перед обідом у залах „Прагського Союзу“. На Академії 8. п. м. будуть представлені символічні справи побратимів (укази побратимів Ф. Курцера). Ці справи розділені на 4 частини, що символізують 4 десятиліття дотеперішнього розвитку „Союзу-Батька“ у Львові. Справи починаються походом трійки. В першій частині справа „Український Союз“ пробуджується до життя і стає на шлях соціалістичної активності. Від найбільш простих справ (в яких першою розпочинав „С — В“ свою руханку) поступово переходять руханки до найбільш складних і тихих справ зльноруч із найновішою соціалістичною руханкою. Цей перехід марширує в другій частині та особливо в найцікавішій і найтихішій — руханкою — третій частині, яка представляє третє десятиліття і добу розквіту „Союзу — Батька“ за лікування пообр. проф. Івана Боберського та зокрема величавий З'їзд українського Союзу в 1914 р. Третя частина закінчується, представленням світової війни і розгрому „С — В“. У четвертій частині маніфестується, що „Український Союз“ не загинув, але тримається і втрачається на певні обставини та що боротьбою одолає собі вразі майбуття.

З словом „Не пора“ прасягають врочисто руханки, що „Український Союз“ стоїть непохитно і втрачало боротиметься і надалі.

28. жовтня ц. р. проєкт Союзу взяла участь в урочистих Загальних Зборах „Союзу — Любов“ у Празі, що відбувалися в нагодю 30-ліття існування цього Товариства. Для правлячих побратимів — членів Союзу „Союзу — Любов“ є символом чогось дуже малого, рідного і дорогого. Староста нашого Союзу це особливо відверсив у своїй промові на згаданих Зборах.

* *Ліберць.* 30. листопада ц. р. ухвалила українські Союзи в Ліберці увійти в склад Союзу, як членів ліберцької філії Союзу, та звернулася до Управління Союзу з відповідною заявою. Головою гнізда обрано пообр. Хемпльова, величезного активного члена „С — В“ у Львові. Десять побратимів зголосилися до справ. Постійні соціалістичні складові членів гнізда відбуваються в залі „Чеської Весели“. Ухвалено перевести серед українського громадянства в Ліберці збірку на „Український Майдан“ у Львові, поширювати українську соціалістичну пресу, придбати до якої власну довідку і розпочати освітню працю серед нашої еміграції на Ліберцькому, що майже виключно складається з був. стріляків Української Армії.

* *Буенос-Айрес, Аргентина.* Заповідати вжитися до гуртка Українського Руханкового Т-ва „Союз“ відбулося 17. листопада ц. р. представлення „Про що тар-

са шалестіла, (С. Черкаська). Не вказуючи на величезну матеріальну серуру наші аргентинські Союзи успішно поширюють свою працю на всі головні осередки української еміграції в Аргентині.

Михайло Грушевський

*1866—†1934

Союз Українського Соціалістичного Союзу за кордоном

улаштує в суботу 8. грудня 1934. о год. 20. в Чапковій залі
„Унітарії“ (Прага I, Карлова вул. ч. 8.)

Урочисту Академію

для вшанування 40-ліття „Сокола-Батька“ у Львові.

Почесна Президія:

Й. Магніфіценці акад. проф. д-р Іван Горбачевський
Акад. проф. д-р Степан Смоль-Стоцький

Почесний Комітет:

побр. проф. А. Бенда, нач. „Працького Сокола“
побр. Войтек Вацїк, нач. Сокола Лібень
п. інж. А. Галма, будів. підприємств у Празі
п. проф. Д. Дорошівко, проф. Українського Вільного
Університету в Празі
п. інж. Р. Каретницький в Празі
п. д-р мед. Кметь, факоний лікар у Празі
п. проф. д-р О. Колесса, проф. Карлового Уні-
верситету в Празі
побр. інж. В. Кулінич у Празі
побр. Полішка-Кульчицький, інспектор державних
залізниць, Слани
побр. проф. М. Любоніцький, лектор Карлового
Університету в Празі

побр. д-р Я. Малік, культурно-освітній референт
Сокола Лібень
п. генерал М. Омеланович-Палачко в Празі
п. д-р мед. І. Ортинський, факоний лікар у Празі
побр. д-р Пражський, староста Сокола в Рже-
шицьких
п. проф. С. Русова в Празі
побр. Е. Таборський, містостароста Сокола Нусла
побр. М. Терлецький, купець у Ліберці
п. інж. М. Трешет, начальник відділу Чеськомор-
Кольбен-Данек
побр. д-р Я. Урбан, староста „Працького Сокола“
побр. д-р І. Штрасс, містостароста Сокола Лібень
побр. Фр. Шнейда, староста Сокола Лібень
побр. інж. Б. Черний, староста Сокола Нусла

ПРОГРАМА:

I. ЧАСТИНИ:

Я. Ярославичи: Снігальський гимн. Український хор
під батутю п. доц. П. Россіневич-
Щуровської.
Символічні вирази вітальних поборатків. Вира-
зять поборатки Працького гнізда.

Я. Степанов: „Степ“ } Співачка п. О. Са-
М. Лисенко: „Огні горять“ } мовлячок.
Вирази вітальних сестер. Виразять сестри Рже-
шицького гнізда.
Рушанкові вітчі. Виразять поборатки Працького
гнізда.

II. ЧАСТИНИ:

О. Кошачі: Народні пісні. Український хор.
Вирази на поручах. Виразять побр. Працького
гнізда.
Н. Неманський: „Прейде“, слова. Співачка п. Н. Дор-
Олек. К. Степанов: „Вечірні піс- } Іванна Са-
ня“. В. Сестри: І. при Мариненки } нелька-Іва-
в опері „Продина вярчена“. } ницька.

Пластичні вирази „Журвалі“. Виразять сестри
Ржешицького гнізда.
Коломайка та колачок. Виразять сес. та побр.
Працького гнізда.
І. Франко: „Каменирі“ } Деклямує п. Н. Дор-
А. Кураліні: „Вітальні“ } шенькова, в. артистка
Гимни Український хор. } Київська. Держав. Театру.

По скінченню програми — танці та соціальні вечоринці до 3. год. р.

БУФЕТ.

ДЖЕС.

Оповіді Управи Союзу.

— Від I. X. до 30. XI. 1934. надіслані до Управи Союзу
повернені в стр. ч.: На пресою, фонд „У. С.“ д-р
О. Ольшанський 10.—, М. Лисота 5.—, інж. О. Доль-
ний 10.—, М. Млочук 10.—, полк. Д. Антонович 10.—.
— Дякуємо!
— Управі Союзу купила 20 м. кльоту для пошиття
рушанкових штанців для нашого немагнетного соціально-
го доросту. За інформації в справі рушанкових убрив
для нашого доросту звертатися до сестри І. Посадької.

Спеціаліст дитячих хорів
Др мед. ЯКІВ ЯКУБІВСЬКИЙ
був. сест. лікар I. чес. дитячої лікарні, в. лікар
I. чес. дит. клініки та підродної дит. лікарні
в Празі.
Ординує від 8—10 і 14—16.
Leč. fondy, št. pojistovna (žat.)
Praha-Bubeneč, Korunovační 2. Tel. 747-72.

ОШВАН: III. Spoločnosť ukrajinského Sokolstva za hranicami. — J. Boberkyj: U príležitosti III. Spoločnosti. — U. Šimčák: Buď občianom. — V. Daragan: Ne slovy, ale skutkom. — Václav Krumpholtz: Sokol-Batka ve Lvově. — Ze života ukr. Sokolstva za hranicami. — Zprávy výboru Svazu. — Slavnostní akademie Svazu u příležitosti 40-letého trvání Sokola-Batka ve Lvově.

„Ukrajinskij Sokol“ vychází na začátku měsíce kromě července a srpna. Majitel a vydavatel Svaz Ukrajinského Sokolstva za hranicami. Řídí redakční kruh. Odpovědný redaktor ing. Platon Cisar. — Novinová sazba povolena
čís. p. a t. čís. 106.921/VII-1934, podávající počt. úřad Praha 66. Tiskem F. Hermana, Praha XII.